

Latw pefchu Awifs.

57. gadagahjums.

Nr. 13.

Trefchdeenā, 29. Merz (10. April).

1878.

Redakteera adrese: Pastor Sakranowicz, Luttingen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Besthorn L. (Nehber) grāmatu bodē Jelgavā.

Rahditajs: Kas buhs ar Englanti? Wisjauatahs smās. Dāschadas smās. Sweineeku wasaras dšhwē. Konstantinopeles nodewejs. Zi seemeku dšhwēs. Wilsu buhwe Kreewijemē. Wehstule 2c. Kurfiris Augusts 2c. Wstutirts. Dahwanas. Atbildas. Delszoku brauzeeni. Sludinašamas.

Kas buhs ar Englanti?

Wiša Giropa tagad lubko un klausahs, kad nu ihši isnahks no tahs leetas stary Englanti un Kreewiju. Englante widwisadi isdarbojāhs fawas eedohmas Kreewijai usstept, ar leelu hefkau nibu peeprasidama, lai Kreewi wifus fawus kara augtus, to noslehptu deribu leef Englantei pa kahjāhm un tā shechlastibu tad lai fanem, kahdas punktes tur Englante gribehs atwehleht waj dshst. Spreest Kreewija atwehl, bet patura sew to teesbu, waj us spreedumu klausht waj ne. Englantei atkal ruhj drihs parahditees, tā bes winas apstiprināšanas Kreewija tomehr ne ko newarohht isdarht. Kreewija nu ar ihseen wahredeem tahdu uhmahkschanohs atraidijust un Englantei buhtu jau sen mute aishahita, kad wehl zitas walstis, ihpāshi Wahzeme, neruhpetohs rakstus šchurp un turp laisdamas, lai waretu wehl warbuht tahs staryibas stary Kreewiju un Englanti meera isihdšinaht. Bet Englante pasahw wehl tai paschā lepnā stuhrgalwibā un newar wis noteikt, tā ta leeta beigsees, waj tatschu ne-izjelsees karsch stary Kreewiju un Englanti. Šchi gan ihpāshi zaur iam til droh- scha isleekahs, ka zere wehl us Austrijas lihdsnahkschanu. Wina jau sen buhtu pret Kreewiju zehlfusees, isgahjuschā karalaikā ari beeschi atgadajahs tahdi laiki, tur skaudneeze it labi wareja Kreeweem fahnds krist, bet bij bail weenai eesahht, us Turku ween bij masa palaušchanahs un zitu draugu pa wifu to laiku ne- atrada. Nu wina dohmajahs Austriju atradust. Bet tā leekahs ari eeshch schihs buhs wihlfusees. Kreewu Keisars bij nupat nosuhthijs us Wihi fawu generali Ignatjewu, lai tas muti no mutes smalki isklaušina, tā ar Austrijas dohmahm stahw un ko wina ihši wehlahs tai meera deribas leetā. Sino, ka Austrija Ignatjews ir lohti mihli usnemts; grafs Andraš un tāpat pats Austrijas Keisars ir dšlās runās laiduschees, tāpat ari pringis no Defenes, muhsu Keisarenes brahlis, Austrijas Keisara draugs ar wina strahda us to pusi, ka war zereht, ka Austrija ne- metisees wis par Englanti. Austrijai gan tad Kreewija war- buht wehl weenā waj ohtrā punkte patihskānu darihš. Kā dšird buhschoht gatawa Bulgarijas un Montenegras rohbe- schas wehl pahzest, tā tas Austrijai wairak pa prahtam. Tā tad paliks til ar Englanti isrunatees. Nakhoschās deenas sinasim, waj paliks meers, waj buhs ar Englanti karsch ja- us- nem. 21. Merz rakstija, ka Kreewija wehl weenu fohli grih spērt, ja tas nelihdi, tad wina ar apbrunotu rohku nogaidihš Englanthes tahlakus darbus. Englantē tagad tas walststuhrmans Bifonfilds ar waru grih stuhreht us karu. Wina dohmas esohht, ja tagad Englante nedabuhn Kreewiju pasemoht un wifu austruma semju azis fawu waru un gohdibu israhdiht, tad Eng- lantei jabrauz leija, wifai winas andelei janihst, wifā trefnee- lunoši tad weens pehz ohtrā aiseeshchoht Kreewu rohtās. Pee- tam wehl nahl klahht, ka Englandeeshcem ir kahds tuhsttohts

miljonu parahdu pee Turka, ko tee tagad gan gruhiti wairs at- pafak dabuhs, kad Turks zaur Stefanas kontrakti tohp tā is- plizinahts. Tā tad tas nahlahs, ka Englandeeshchi weens ohtru eetrazinajahs us karu; waldischana eet papreeshchu; tas weenigais ministeris, lords Derby, kas wehl us meera pusi airesa, ir apfusus un atkahpees; wina weetā eestahjis lords Selisburi, kas pehrn bij us Konstantinopeles konferenzi subthihs; tas gan ari speestu us meera pusi, bet warbuht ari nespehs straumei atturetees pretim. Wifas awifes tur runa til no kara, pa wifu semi pohschahs us karu.

Pa dalai Englante ari us tam zere, ka tilihds wina fahls, ari Turks atkal lihds ar wina ees pret Kreeweem. Bet Sulta- nam gan netiks ohtreis tahdu traku spehli spehleht.

Par leelfirsta karawadona Nikolaja zeemu pee Sultana raksta tā: 14. Merz wirtsch, pawadihis no wairak generaleem un fligeladjutanteem un komandeeereem nobrauzā pulksten 9. no rihta atwehrtā kareetē lihds juhrmalei, tur damslatwas peestahj, tur ar damslaiwu peebrauzā lihds lepnajam Keisara fugin „Liwadija.“ kas juhrā gaidija un pulksten 10. ar pilnu damfa spehtu dewahs us Konstantinopeli, ziti pawadoni lihds ar weselu kompaniju no gwardu ekipahsas pastarpam brauzā teesham pa dshszoku us Konstantinopeli. Tur nobrauzis leelfirsts lepnā gohda laiwā dewahs us Sultana pili Dolmabaqdschi. Sultans to preezigi fanehma, ap Sultanu bijis Neufs Pascha, Sawfets Pascha un Džman Pascha. Leelfirsts palika tur weselu stundu. Tillo bij atbrauzis tai winam eerahditā ohtrā Sultana pili, tā ari Sultans ar faweem gohda pawa- doneem bij atkal klahht, leelfirstu pretim apzeemoht un palika 1/2 stundu. — Pa wifu scho briedi mustikis spehleja pee pils. Pulksten 2. leelfirsts Keisariskōs ratōs brauzā us preeshchpilshehtu Peru un apzeemoja Wahzemes meetneeku Neufs; pulksten 3. apmekleja Kreewijas meetneeka pili, us kuras nu atkal pehz kara laika pirmoreis bij Kreewu karogs ar ehrgli izelst. Kur ween leelfirsts parahdijahs, tur laudis to us lihgsmitgaka šweizi- naja. Nalki us fawa fuga pahrgulejis ohtrā deenā leelfirsts apshloja wifas Stambulas eewehrojamahs weetas, nelaika Sultana Aziza kapu, Sultana lepnohs sirgu stakus u. z. un tad dewahs atpafak us Stefanu.

Ar kahdu leelibu un meleem lepnee Turki to Stefanas meera- deribu faweem laudihm mehgina eeteikt, tur ir gan ko pasmee- tees. Weena Turku awise Smirnā nupat rakstija tā: „Sawā ne- isprohtamā lehnprahtibā un shechlastibā Sultans Abdul Ha- midis neshkshstajeem kristigeem funeem atwehlejis meeru, ko wina us to pasemigako luhguschees. Dširdi, tu tiziga Turku tauta, atkal nu Stambula (Konstantinopeli) meera waldishs par wifahm semehm. Bet dširdeet ari juhs, netizigee Juhdi, kristigi un pagani, dširdeet to fawu, kahdu Sultans faweem netizigeem pretineekeem uslizis: Maslawas walbineeka brahlim buhs tuhda- ar wifcem faweem generaleem un fawas armijas wirtsneekcem nahkt us Stambuli un pihschōds un pelnōs Sultana, tā pafauls gaischuma preeshchā noluhgtees un pasemotees. Tahs parahdā pa- lituschas tribut maksas buhs tuhda- ismaksahht un kad tas buhs

notizis, tad Sultans fawâ fchehlfirdibâ no jauna apstiprinahs Maskawas waldineeku lâ fawu apafschneeku, lai walda par fawu femi. Bet lai nezeltahs atfal nemeers un pahrgalwibas, tad Sultans, kâ augstakais lungs par pasauli, ir pawehlejis, kâ 50 tuhft. Kreeweem japaleef Bulgarijâ kihlahm. Tee ziti netizigi funi warehs eet atpakal mahjâ, bet ne ahtrak, kâ kad papreefch buhs wiâdtilakâ pasemibâ waj nu zaur Stambuli zauri isgahjuschi, waj tai garam aigahjuschi. „Tâ wifus notikumus apgreesdami us ohtru pusi Turki zere fawa Sultana gohdibu glahbt.

Greeku seme ir Englantei fawu pateizibu isteikusi par to, ka wina grib us kongresa ari Greekus aistahweht. Ja tur Greeku leetâs nenahfchoht palihgâ, tad Greeki nebuchchoht no kara pret Turkeem atturami. — Pa Numeniju ruhgt gan fchâ un tâ, tomehr tahs padaudfinatahs sinas par leelu dumpi nau nemas taifniba.

Sultana am Abdul Hamidam zelahs stipra pretineeku partija Arabijâ un sneedsahs no turenas tahlak zaur zitahm turkizigahm semehm.

Muhfu Kunga un Keisara gohda konwaja kompanija, islasta is bwardu pulkeem, bij wifu fcho laiku pee leelfirsa Nikolaja Stefanâ palikusi. Tagad ta nu ir us Pehterburgu mahjâs faulka; wif fchee kara-wihri ir ar Jurga ordeneem puschloti, ari Numenijas firsis kattu no teem ir ar fawu gohdasihni apdahwinajis.

Gar Greeku rohbeschu Turki fahsoht dshwoht kâ zittahrt pa Bulgariju.

Sultans nu statahs pilnâ flatischanahs, ka wina abi draugi Kreewi un Englandeschi ne-eet un ne-eet no wina mahjahm prohjam; warbubt Sultans ari wehlahs, lai wina uswahretahs ar wina nodeweju iskapajahs. Wifsch nu fawu kara-ministeri isprafjis, zil stipes tagad wehl ir Turku karafpehks. Efoht wehl pawifam 118 tuhft.

— Ap Sultanu schinis deenâs stipri ween efoht zihnijuschahs divi parijas, weena gribedama wina us Englandes pusi atfal peelaufi, ohtra us Kreewijas pusi. Kâ dshrdams, Sultans efoht apnehmees bes kahdas wiltibas turetees us Kreewu pusi; bet Englante tomehr nemitefees ap wina wehl lehlaht un zereht un Sultana wahreds ir mas ko wehrtâ. Schim brihscham Sultans efoht gataws rakstih us Londoni, lai Englante fawz tuhda fawus karafugus ahra no Dardanellehm, fur teem nau nekahda teefba stahweht. Dshrdahs gan, waj Englante klausih. Kamehr winas fugi tur stahw, Kreewi newar wehl dohmaht, nahkt prohjam, teem-ahtrak jafataisfahs, ka war kara azumieklî kahpt Galipoles baterijas eefchâ un no turenas tad ar Englanti runaht. Bospora, ta wifuschauraka weeta ir pee Bujukderas (3/4 werstes), tur Kreewu gwardi gribeja fugos kahpt un mahjâ braukt, bet Englante bihdamees, ka tee tur ne-apmetahs, lîka faziht, ka tikfihds Kreewi tur ee-eechoht, tad Englante to eeflatischoht par kara-sihni. Gwardi tad palika atpakal un buhs warbubt tâ labak; kad tam nekauj tur isbraukt, zitur teem tagad tâ ne-ispaf un wina paliks stahwoht it wupu pee Bujukderas. Tomehr, kâ sino, wifâ ahirumâ efoht daschi Kreewu fugi schini schaurumâ nogremdejuschi daschas torpedas, tâ ka Englandes fugi lai fargahs, kad grib zaur Bosporu braukt us melno juhru. Ari Warnas ohstu Kreewi nostiprinajoh t un tapat Balkana zelus us deenwidus pusi. Wehl sino, ka weena dala Kreewu mascheere us Galipoli un zels tur baterijas tohs milfenu leelohs gabalus, ko tee Adrianopelê Turkeem panehma.

Par Englandes brunofchanohs raksta: Wina ir 18 tuhft. firgu Amerikâ uspirufi, ir pawehlejusi steigfchu wifus karafpekla wedanohs fugus wahkt kohpâ; brauz ziti ari no Indijas schurp. Englantê stahwoht lihds 80 tuhft.; salditi gatami, ka war kahpt fugos; tam admirakam, kas Maemora juhra stahw un gaida, efoht jau wifadas pawehles klusu nosuhittas. Pa Indiju grib nemt rekrafchu lihds 200 tuhft. tee wif ir turkizigi un no teem zere, ka tee ar preeku nahks pret Sultana uswahretajem, bet tahdas zeribas war ari par tukfchahm israhditees, ihpafchi kad Sultans wats paleel pa Kreeweem. Englante ir eepirufees milfenu leel. gaba-

lus, tahdas pat, kahdas Italiya nupat preefch 2 fugeem bij apgahdajusi, lai nau jabihstahs no Italiyas fugeem, kas fpehsoht 2 pehdu dshels blanku fashaut. Englante gudro wehl dubult til fpehzigus leelohs gabalus, furu lohde fwehrtu pee 15 birkawi un spertu zaur 3 pehdas beesu dshels blanku zauri, bet tahdas leelohs gabalus un tahdu fugi, kas tohs nef, newar preefch 2, 3 gadi gatawus dabuht.

Tapat brunofahs ari Kreewija un jo leelaks fpehks tai buhs pee rohkas, jo ahtrak ir zerams, ka Englante fabaidifees un sitifees us meera pusi un ja ne, tad gataws karafpehks buhs dubult derigs.

Wahzu-Dahnu un Sweedru waldbibas farafstotees fawâ starpâ, ka winas no fawas pufes kohpâ turedamahs waretu gahdaht par andeles drohshibu us Wahzu un Baltijas juhras, ja karam buhtu ja-isfchahs.

— Generala Zimermana kohris no Dobrudshas eefchoht Maldamâ eefchâ. Dshrd ari, ka Serbijas fpehks wirlnejahs kohpâ, ja Austruja gribetu ko usdohmaht.

— Kreewu awifes dusmu pilnas pret Englanti ismet it bahagus wahrdus. Ja kahda walfts grib Kreewijai leegt, nemt tohs kara-ugtus, ko ta ar fawahm afinim nopelnijusi, tad lai sin, ka Kreewija tahdu pahrgalwi fagaidih ar apbruohtu rohku, ne par fohli ta nekahpfees atpakal. No kara ar Englanti ween nau ko baitotees. Weena awife spreesch, kad Kreewi us uhdeneem ar kahpar-fugeem strahdahs, Englandes andeles fugus medidami, fur ween atrafdami, un us faufas semes ees ar karafpekku teefcham us Indiju, tad Englantei driht buhs janahl luhgt fchehlahstibu.

— Pa Donawu wedoht ar laiwahm us augfchu pilnas laiwu lahdimus ar kauleem preefch kaulu miltu fabrikeem; gan faka, ka wedoht rikai firgu-kaulus, ko kauschanahs laukos fahafijusch, bet ziti faka, ka tur buhschoht pulkâ ari laba teefa zilwetu kaulu, ko pelnas dshinefi labprah t frau pulkâ.

Wisjannafahs sinas.

Ar Englanti leeta wehl stahw tapat. Kreewu generalis Ignatjewus no Wihnes 22. Mez atbrauzis atpakal us Pehterburgu un atnefis Gortfchafowam sinas, us kahdahm dohmahm Austruja stahw un ko wifu ta peeprafa; J. efoht ar fawu zeku itin ar meeru, kaut ari Austruja wehl flaidri fawu wahrdu neifdohd, ka dohfees ar meeru ar Kreewijas peefohlfchanahm. Austrijas weefknees Beufis, kas Londonê dshwo, atfal nupat atfkehjis us Wihni, til jau gan ar Englandes peefohlfchanahm. Austruja tagad stahw starp 2 bruhgtaneem, ar Englanti negrib eet, ar Kreewiju ari wehl ne; grib nogaidiht, furfch turymal par to pahrafo israhdifees. Ungari runa stipri pa Englantei. Schi raugu ari Franzijai peeclaustees. Kamehr ta leeta wehl tâ stahw, Kreewi tahlak jau neatkahpfees no juhrmalees, bet patura azis Galipoli un Bujukderu. Stefanâ fawed leelu pulku prowjanta un munizias. Turki nostiprina Bujakderes schaurumu, kâ faka, us Kreewu wehleschanohs. Ofman Pascha ir par komandantu tam Turku fpehkam, kas ap Konstantinopeli stahw. Englante brunofahs wareni, militfchi ir eefaukti us 7. April, Maltas faka tohp nostiprinata ar wifadahm baterijahm, ari pat Amerikas Kanadas kasmali stiprina; bihstahs, ka ari tur eenaidneeki war aifihst. Kahdu labumu Englante no kara gaida, nemas newar isprast; tahds karfch starp warenu faufumu walffi, Kreewiju un warenu uhdens walffi, Englanti afiau warubht gan masmafam, tas ifeetu wairaf us to, ka weens ohtram til mantas fahdi bara, kamehr weens peekufi, bet tas war ilgi eet.

Us kara dohmahm stahwoht derehs eewehroht, kahds ir Englandes karafpehks, wifsch ir trejadi: Ciropas, Indijas un juhras fpehks. 1) Ciropas fpehka ir isfchirams: stahwofch fpehks un militfchas; militfchas nau brihw ahrepus paschu semes

fuhtigt; stahwofchais spehls ir pehz likuma 92 tuhft. rezervu, tur nahstu klast 30 tuhft. kophā 9 armijas kohri, bet 6 no teem tā eerikteti, ka sawu kahju neissper is Englandes rohbescheem. 2) Indijas armijā stahw 62 tuhft. Englandeefchi, pee teem nahst klast 130 tuhft.; is pascheem Indeescheem tad wehl pee 40 tuhft. polizejas saldatu, kas par wisu semi isdaliti; bes tam wehl kahdahm 50 maseem brihweem firsteem ir sawas armijas, kophā no 300 tuhft. saldatu. Bet wisā schis Indijas spehls ir tik daschads un raibs, ka tas grusti kusti-nams. 3) Tuhraš spehls ir 50 brunu fugi ar 540 leel. gab., un 453 kohla fugi ar 2200 leel. g.

Pehterburga. Kara ministers grafs Mikutin un generalis Todleben abi jau tik tahlu atweselojuschees, ka sawas amata darbus atkal usnehmuschi. Us wisas libtijas no Tironowas lihds Balkanam plohsahs korfans us to breezmigaku. Gandrihs wiš dakteri, feldscheri un diakonises jau faslimuschi. Tironowā ween gul 4000 un Kuzinā 1000 flimi. Tiflisē jau 27 dakteri nomiruschi. Persijas suhtihis, prinzis Bachmeds, esohst ar Kaukasijas kara wirswadoni leefirstu Michaelu, kas tagad zelā us Pehterburgu, salihzis par deribu starp Kreeweem un Perseescheem, to galigi nostiprinahs, kad Persijas schals pats 15. April Tiflisā atbrauks. Schi deriba teel flehgta pret Eng-lanti.

Londone. Ministeri lordi Granville un Hartington sanehma 120 no wisadahm sabsedribahm suhtitus wihrus, kas wineem lika to luhgshamu preefshā, lai nesaukshohst walsti karā. Lord Granville atbildeja, ne-esohst zeribas no kara attureht; ja wal-diba to weenreis nodohmajust, bet winsch ar lordu Hartington gahdashohst zil spehdami, ka karu nesahl, jo no kara ar Kree-wiju wini nehahdu labumu preefsh Englandes newarohst no-redseht.

R. S—j.

Daschadas sinas.

No eefshfemeem.

Zelgawas gimnasijas direktors, stahtsrahts von Paucker, aiseet par gimnasijas direktoru us Rehweli un wina weeta ir par direktoru ezelts lihdschinigais inspektors Vogel kungs.

Irlawas seminarā 6. April tiks eefams noturehts preefsh laukshohlu shklotajem.

No Pehterupes mahzitaja Neulandk., kas us karalafarethem nogahja, ir sinas no Bukarestes atmahkufshas schurp, kas is-rahda, ka winsch paldeews Deewam ir sweiks un wesels un ka tur darba papilnam. Rishinewā Luteru tizibas karawihrus ar Deewawahrdeem un swehtu wakar-ehdeenu pameelojis winsch dewahs us Zast un Numeniju, kur atrada dauds Luteru tizibas karuwihru; no turenas dewahs us Siftowas, Simnijas un Dschurdschewas lasarethem. Tad winsch bij nodohmajis eet dsilaki Bulgarijā, lihds pat Balkana kalneem, jo tur atkal, ihpafchi ap Tironowu, stahweht dauds tizibas beedri; Dobrudschā stahwoht Tambowas un Tulas regimentes, tur Latweeschu ne-esohst nezil.

Pece Rihgas 13. Merz jaunais ledus-laufs "Simfons", schis kugis, lo Lange un Skuije k. k. fabrikis preefsh Birschu komitejas buhwejis, tureja sawu pirmo braufshanu un Sim-fons pulksten 10. ar kahdeem 40 kungeem eebrauza ledū un at-kahpdamees un wirsū sfreedams zirta ar saweem riteneem zaur 12 lihds 14 zollu beesu ledu sawu grahwi; zaur 8 zollu beesu ledu winsch gahja weeglitim us preefshu, bet ari 16 zollu bees ledus tam ne-atstahweja pretim; no leijas pufes nahza „Hermes“ kugis pretim un abi fastapahs pee Baltahs basnizas. Ledus laufs isdarija sawu darbu tā ween wareja wehletees.

Tas Rihgā sakertais rasbaineeks, Janis Jakobsohns, esohst 25 g. wezs, leels no auguma, neprezehts peerakstihis, pee Lub-Eseres, pehz amata dischleris, wina wezakee ir mirusch; brah-lis kara-deenesta. Winsch pats ir Lub-Eseres shkhlā bijis, proht lasiht un rakstih, ari drusku wahziski un krewiski. Deht sabsdibas winsch jau senak 2 gadus zeetumā seh-dejis. Preefsh kahda gada winsch bes pases aif-gahjis, sabsedrojees ar ziteem palaidoneem, wasajees pa Augsch-semi, ari Mihlgrahwā pee kugeem strahdajis. Us Rihgu 3. Merz winsch bij atbrauzis ar bruhnu sirgu un kamanahm, klast tam bij dubulstohbru slints, revolverš ar patronehm un pul-weri un kusurs ar wisadahm leetahm. Sirgu un leetas winsch tāi nakti us 14. Febr. ir issahsis Kahlumuischas Wanag fain-neekam, kaut gan leedsahs, un sakahs tahs eemainijis. Is-mekleschana eet us preefshu.

Rihgā 15. Merz atkal atweda 450 Turkus.

Pece Rihgas jau 16. Merz pirmais kugis peebrauza, ka war lahdiu usnemt un zelā dohtees. Ledus pee Rihgas wehl stahweja, bet nebij wairs brihw pahri eet. 20. Merz sinoja no augshas, ka tur sau sahl patlaban eet.

No Pehterburgas. Nupat nobeigtis karsch ir duhrejis 322 deenas (no 12. April 1877. g. lihds 4. Merz 1878. g.) Leela dala karaspehka bij jau 5 mehneschus agrak us kara-kah-jahm fazelta. Naudas ir pee ta isgahjis lihds 850 miljoni rubtu. Weenreis usleeneja 350 mil., ohtreis 125 mil., bes tam nehma no walstsbankas 285 mil. un atkal 40 miljoni. Jau lihds schim par walstšparahdeem itgadus bij jamaksa 108 mil. rublu intreses; par tagadešo klastnahkufsho summu nahks pee 45 milionu intresu ween klast.

— Ir pawehlehts, pee katras wagonu rindas, kur Turkus wed, peekahrt wagonu klast, kur war faslimuschohs ihpafchi eefehdinaht.

— Meera teefneschu eeweschana Baltijas gubernas wehl ne-esohst tuhda nahkufshā laikā gaidama, pee justizministerra preefshālikuma buhshohst wehl daschas punktes pahrgrohsamas un schi walstšrahtes sehdeschana ar to gan wehl netikshohst galā.

No Odesas raksta, ka deht atpakal nahkufsha karaspehka wisa ta labiba, kas tur us Odesas zela stazionehm gul nokrauta (pee 20 milionu pudu), dabuhs gan atkal atpakal nahkt us see-metu pusi, us Kenigsbergu. Odesā katru deenu atwedoht wisumas 150 wagonus ar labibu, kas eet ar kugeem prohjam.

No ahrschemeem.

Rifinas weselibas awotu (Bairu semē) ihpafshneeks Streit k. ir Kreewu waldischanai mihli sinojis, ka winsch preefsh Kreewu karā-ewainoteem dohs bes maksas 2500 wannas.

Pece jauna pahwesta Leo XIII. ir atkal redsams, ka jau-nas shkhtas tihri slauka. Esohst ari waijadfigs, jo daudsi no augstajem pahwesta fulaineem ir par daudsi blehdibas dariju-schi, sagusch pahwestam Pehtera grafshus, nabagu dahwanas paturejuschi paschi sawas kules, pee buhwehm atlizinajusch leelo pusi u. t. pr. Saunais pahwests blehdibahm smalki peh-das peedsenoht un flaidrojoht sawu pili. Wisadi par pahwesta gohdibu gahdadams winsch ari atjaunojis to pawehli, ka kat-ram biskapam it 3 gadus waijag pascham nahkt us Rohmu pahwesta preefshā.

Weena Kreewu-Amerikaneefchu fabeedriba ir Kreewu wal-dischanai eefneegusti to luhgschanu, lai atwehl pee Kaspijas jubras, netahlu no Baku pilsehta usurbt, jaunus petrolejas awotus un scho semes eflu ar dampfpumpeem zaur dsells truhbahu dsist ul 100 juhdsu tahlumu stazioni no staziones lihds Meluhs jubras ohsteem.

Amerikaneetis Blondins, tas isslawetais tauwas staigatajs ir isrehkinajis, ka winsch pa scheem 40 gadeem, fawus kumedians rahdidams, ir lihds 1200 juhdses pa gaisa uskahr-tahm tauwahm nostajajis. Blondins tezedams pa tauwu nef wehl weenu wihru us muguras. Tagad winam ir dauds gadus weens un tas pats wihrs, ko winsch labi eepafinis un ko ka pasihstamu nastu lihdsnef. Gadus atpakal winam ar weenu tahdu wihru sawadi isgahjis. Tschikagas pilsehta weens wihrs luhdsis Blondinu, lai winu nem gaisa lihds. Blondins bij ar meeru. Winu us muguras nemdams kahpa angsti iswillta tauwa un gahja ar weenu angstaki. Zeta widu esohit, wihrs fahka breefmigi smeetees. „Kapehz juhs ta smeijatees“? Blondins jautaja. Wihrs atbildeja: „Man jau tagad nahf smeekti, kad dohmaju, kahdu gihmi juhs taifiseet, kad mehš nu tuhda abi diwi gahsiimees semē, laudihm wirsū. „Mehš nekritifim wis“ Blondins sazija. „Kritifim wisadā wihse, jo sineet, es esuru apnehmees tē tā few galu daritees“ tā wihrs teiza un jau fahka lohžitees un mugurā karpitees, ka Blondinam bij jafahl krist. Bet schis drihs apkehra, kas nu darams, sweeda sawu balankfas kahrti semē, fagrahba wihru, tā ka tas newareja ne pakufteht un winu gaisa iszeltu turedams tezeja pa tauwu us preefchu. Nahwes sweedri pileja winam no gihinja, bet tomehr nonahza lihds zeta galam un tur nosweedis wihru us kilita, dewa tam diwi plikus par ausi, tā ka wihrs pakrita pee semes. No ta laika Blondins nenem wairs nepasihstamu us sawas muguras, bet arween sawu paschu wezo sulaini, kas tam meerigi fehjch us plezeem.

Sweineeku wafaras dsihwe.

Klaht ir mihtais pawafaris, kur wisas Deewa radibas, kas zeeta seemas meega dusejuschas, fahl dsihwas palikt. Ari juhra sawu ledus apsegu nosweesdama fahl sawus silohs wilnischus muhsu azim rahdiht. Kad apluhkojam to plaschu jubras klajumu, al, zil neslaitamas dsihwas radibas tur eefschā mahjo! Deews tahs wisas zilwekam par labu radijis un dewis, lai war to meesu ustureht. Sweineekeem nahf nu klahtu tas plaujams laiks, kur wisi, kas til spehj, gan leelt un masi, wezi un jauni, steidsahs ar saweem tihkleem jubras tihrumā. Muhsu azis daschureis behdigi us teem noluhko, kad winu dsihwiba stahw us bahrgas jubras klajuma, kur katrā azumirkli breefmigs liltens tohs war aisuemt, bet tas jau teem ir eerasts no masahm deenahm, tapehz ari tee par tahm bahrgahm jubras aukahm mas ko behda. Gan daudsi jau tur ir apgulufchi tai wehsā jubras kapinā, kur ne sime nau useetama no winu meefahm un faulineem. Sweineeku dsihwe ir gan dauds gruhkala un baifu pilnaka, nekā teem, kas us zeetas semes dsihwo. Semneekam lai nahf kahds laiks nahkdams, tas ehnu mekle sawā istabā. Bet sweineekeem tā nau wiss, teem ir japawada aukās un jubras breefmās, ir pat tumschas naktis us klajas juh-

ras, bes ka tee sin, waj rihtu warehs fagauidiht; breefmigs ne-gais teem useet, kur glahbtees nesaproht zitadi, ka tikai Deewa siin padohtees, lai tas par wineem gahda. Weenu notikumumu pastahstischi no jubras brauzeju dsihwes, kas isgahjuscha wafarā notikahs. Kahda laiwa, ko sawzam par disch-laiwu, ta ir tahda, kas malku un zitus kahdus kohlus us Rihgu wed, un atkal prezes mahjā no Rihgas schij laiwai gadijahs no Rihgas us mah-jahm braukt, bet puszetā eefsch Widsemes dasas us Nagazeema jubras-ragu laiwineekeem usbruka breefmiga wehtra, tā ka juh-ras wilni laiwu mehtaja no weenas puses us ohtru; un wehl naktis tumfiba teem 2 zilwekem breefmigas bailes padarija jubras breefmās efoscheem. Jubras wilni tohs brihscham ap-klahja ar wisu laiwu, tā ka teem ne matu gals faufs nebija; tā tee mohzijahs tai breefmu pilnā brihdi, dohmadami, ka nu buhschoht gan drihs nahwes stunda klaht. — Tē nu weenam eenahl prahtā til nu „gals tā kà tā,“ tee laiwu sagreesufchi us malas pusi, un jubras wehisch tohs knaschi dsen us semi wirsū; jau laiwa pildijahs azumirkli ar uhdent pilna, bet ari us semi atspeedahs.

Nu teem nabadsineem bij gruhka stunda klahtu, jo uhdens wilni azumirkli laiwu faplohija un ar wisahm mantahm, kas tur eefschā atradahs, aprihja, bet zeriba teem wehl ne juda, tee nebehdaja wiss par wehtru, bet kahpa tai masajā laiwinā eefschā, kas teem bij lihdsi un brauza us malas pusi ar wisneem ap-klahiti, un Deews tohs weda us faufu semi, un isglahba winu dsihwibas, kaut gan teem wisa manta guleja jubras dibinā.

Patlaban bija masa gaismina manama, kad schee isglah-bahs no nahwes-breefmahm, bet peepefchi fadsird us jubras kleeegschanu un waimanas pehz glahbejeem, bet kas nu lai tas glahbejs? Jo tai laikā tur ne-weena zilweka nebija. Bet weens no teem pascheem laiwineekeem, kas patlaban tahs jubras-breefmas pahrzeeta, drohschfirdigs wihrs buhdams un kà jau kreetnis jubras-brauzejs, kas daudsfreis jubras-breefmas redsejis, ari nebijahs par wilnu krahlschonu, bet kahpdams sawā masā laiwinā eefschā, dohdahs raudsiht, kas tur pehz glahbschamas fauz. Ar wisneem zihnidamees mohzahs us preefchu un kahdu masu gabaliu pagahjis eeranga masu melnu kunkuliti jubras wilnās johneem pazelotees, johneem pasuhdoht. Bet winsch mohzahs weenā mohzischanahs, gribedams tam klahtu peekluht.

It tuwu klahtu peekluwis, winsch pantana masu laiwinu apgahstu, un 2 zilwekus mohzamees nahwes breefmās; nu ari drihs bij gaisch laiks klaht un wareja redseht juhru it breefmigi wisur plohsamees. Winsch tuhlin tohs stihzejus ar leelahm mohlahm eewilka sawā laiwinā un brauza us malas pusi ar wis-neem kaudamees. Tee bija 2 sweineeki no tuwaka zeema, kas tai wakarā bij sawus tihklus juhra eemetufchi; bet pehz pus-naktis sazehlahs breefmiga wehtra, un wini bij steigufchees us juhru sawus tihklus isglahbt no jubras breefmahm. Teem nu buhtu turpat nahwes stunda peenahlufi, kad drohschais un schehsfirdigais laiwineeks, ko Deewa schehlastiba nupat paschu bij isglahbusi tohs nebuhtu ar Deewa palihgu glahbis.

M—f.

Konstantinopeles nodewejs.

Kad Turki 1453. gadā to toreisigu Greeku walsts galwas pilsehtu Konstantinopeli aplehgereja, redseja Sultans Mohameds II., kurfch patē to aplehgerechanu wadija, ka wi-

nam ta ar warona duhschibu apfargata pilsehta eenemfchana ne-eespehjama, ja ne-isdewahs kahdu nodeweju is pilsehta pascha dabuht. Tam ari laimejahs us sawu pusi dabuht kahdu bagatu kophmani zaur leelahm naudas summahm un zaur to apsohlfchamu, ka sawu jaunako meitu Fatime tam par feewu dohs. Ar schi apstulbota nodeweja palihdsibu isdewahs ari Turkeem to pilsehtu 29. Mai pehz breefmigas zihnisfchanahs eenemt. Trihs deenas tapa nu us to breefmigako laupihstis un kas til preekschâ nahza aplauts, stary noklauteem atradahs ari tas beidsamais Greeku Keisars Konstantins Paläologus, kas ar sawejeem gan ilgi ar apbrihnojamu duhschibu bij turejees, bet tomehr beidsiht no stipraka Turku spehka pahrawarehts, nahwi atrada. Pehz tahm trim asinu deenahm eeradahs tas nodewejs pee Sultana, un gribeja sawu algu fanemt. Mohameds pawehleja to prinzezi ar seltu un dahргеem afmineem isrohtatâs drahnâs apgehrbt, leelu tshupu selta fakraut un tad to wihru eewest. Zif laimigs tas nodewejs tai azumikli jutahs, to war gan ifkatris noprast? Bet Sultans sazija: „Du redsi, ka es sawu apsohlfchamu grihu tureht, bet weens kristihstis un weena Muhammedaneete kophâ nepafs, ari man tahds snohts nepatihl, kas tikai leelas algas pehz sawu tijibu atstahj un to muhseju peenem, Tew wajag to ari ar darbeem parahdiht, ka Tu sawu tijibu ar pahrlleezinaschanahs maini, un lai tas Tew lehtaki buhtu isdarams, Tew wajaga tawu wezu ahdu nolikt. Tiklihds ka Tew buhs jauna ahda ataugusi, tad wari nahkt Tawu bruhiti un scho seltu fanemt. Kas sohlihts, netaps tad Tew atrauts. Tas breefmigs darbs tapa ari isdarihts un gruhthas mohkas zeesdams tas tehwasemes nodewejs nobeidsa sawu dshiwibu. Ta bij ta alga par wina negohdigu darbu.

Kohnu Kristaps.

Zi seemetu dshiwes.

(Turwinajums.)

Laits jau lihds Augusta mehnesim bij aistezejis, deenas palika jo neweenadas un nepaseja wairs ar Giropâ stelletem pulksteneem. Saule semu rahdijahs un til pulksten 10. nogahja un atkal jau pehz 4 stundahm usgahja. Schai laikâ kugineeki beidsamo sweiju laiwinu fastapa, kas us seemeta klastu pufes dewahs. Ari pirmais ledus gabals teem no seemeleem preti peldeja. Septemberi ari schê bij deena un nakts weenu garumu kâ wisâs zitâs pasauls malâs. Zau pulks ledus rahdijahs sabeejejes un safalis leelâs plohts. Magnetes adata nedrohschi mehtajahs wiswairak, kad dauds un leelas seemela blahsmas rahdijahs. Kugineekeem tapa kaschoki isdaliti, mahziti wihri sawas grahmatas atstahjuschi greejahs dabu apluhkoht; tē bij ko gudroht, ko mehriht un peesihmeht. Matroschi ar leelu weillibu dauds siwis sakehra, Waldemars no kuga pirmo ledus lahzi noschahwa, kas us leelu ledus gabalu tupedams kugim garam wisinajahs. Lihds schim braulfchana wehl laimigi bij isdewusees, lai gan ledus jau weetahm zelu aistahja un paschkirees kugi sahka spaidiht. Wisur, kur azis usmeta, til redseja ledus gabalus ween peldam. Daschi gabali bij lohti leeli un pee 20 lihds 30 pehdas beest. Schee nereti faduhrahs un sahka greestees. Kad daschureis ar waru weens pret ohtru speedahs, tad gais zaur

to tã tapa satrihjinahstis, it kã dohmatu, ka semes trihze-fchana jeb kalnu gahfchanahs juhtama. Za kugineeku ismaniba nestnatu schahdeem milseem zelu pagreest, tad driht waretu notikt, ka kugis winu widu nemts kã pauts tittu faspreests. Tadehl deenas un nakts kugineekeem bij ko waktetees, lai scheem ledus-kaluceem waretu isbehgt. Daudsreis kugim bij jabrauz zaur schauru uhdens strihpu, kur neween abâs pufes stahwi ledus kalni bij, bet ari milfigi kalni wirfu sedsa, ka scheem kã zaur alu brauzoht wisa debes bij aisklahta. Dasch brangs medijums gluhneja ledus starypâs, ko weegli buhtu warejuschi noschaut, bet schê nedrihlfsteja schaujamus rihkus leetaht, lai zaur schahweena rihbeschamu gais netiktu satrihjinahstis un ledus sagahsdamees tohs nenofistu un besdibeni nenorautu. Zau daschu tahdu sagahfchanahs tee bij notahlam noskatijuschees; uhdens tad allasch tã tapa eekustinahstis, ka tas juhdscham kã no wehtras winoja.

Til wehl kahdu laiku kugis spehja zaur ledu us preekschu kultees, aukstums arween tapa leelaks, ledus jo zeetaks, lihds beidsiht Nowemberim sahkoht bij stary ledus gabaleem eefalis. Tagad ihsti pahrbaudischanas brihdis kugineekeem bij peenahzis, kas nebuht schê ihsumâ nau aprakstams. Wisi puhlini, kugi atkal walâ dabuht, bij weltigi, tas bij kã fa-audsis ar ledu. Nu ari bij peenahkust nakts, deenu pehz deenas faule arween ihfaku laiku pee debes parahdijahs, lihds reis weenâ deenâ ta wairs ne-uslehza, bet til pusdeenas laikâ farkanu atspihdumu pret deenaswidu pee debes rahdija. Ap scho laiku ari sahka breefmigi sneega puteni plohsitees, kas wisu kugi tã apputinaja, ka masti ween no sneega stahweja laukâ. Tã nu schê zilweku pulzinam wajadseja garo seemas nakti kã sinadameem pawadiht. Wis wisahm gruhthahm tee tomehr wehl nebija famifuschji. Wirfneeki pee dabas ispehtischanahm strahdaja zil ween til bij eespehjams. Daschureis pee uguns gaismas, jeb ari pee seemeta blahsmas un seemetu gaischahs swaigsnes spihduma tee staigaja wirs ledus, kas fastumts un safalis deewsgan nelihdsans iskatijahs, kur peetika kahpelejoht gan par kalneem un grawahm, alahm un stahwahm seenahm. Sen jau termometri ar dshiwjudrabu pilditu wairs newareja leetaht preeksch siltuma un aukstuma mehrischanas, jo tas safala, bet ar spirktu pildihstis termometers rahdija 35—40 grahdu salu.

Swehtdeenas un swehtkus allasch kã peenahkâhs pareissi swehtija, neween tanis deenâs ko labaku us galda zeldami un glihtaki gehrbamees, bet ari garigas dseemas dseedadami un firnigi Deewu luhgdami. Ari no bihbeles tapa preekschâ lasihts un zil daudsreis dsirdeja tohs wahrdus no firds sakam: „Deews, stahwi man klahi! Kungs, steidsees man palihdsiht! Tu esi mans paligs un glahbeijs; ak Kungs, nekawejees!“

Ari Roberts, lai gan ar gruhthu kruhschu segru safirdsis, netruhka stary Deewa luhdsejeem, lai gan pirmo reis lohti sabijahs. Jo tas, kas no bihbeles preekschâ lasija, nebija atkal zits nelas kã nokautais Waldemars. Pirmo reis tam prahkâ nahza, ka warbuht gan laikam tai tumschâ breefmu pilnâ nakti buhschoht kahdu zitu nokahwis un Waldemars dshiwes palidams teescham waroht us kuga buht. Bet tahs dohmas, kã nokautais tomehr kã lehms winu us zela pawadoht beedinadams, newareja no sewis ne us kahdu wihsi aisdshiht. Tik tad, kad dsirdeja Waldemaru no bihbeles is Dahwida dseefmahm pree-

schâ lajam: „Kungs, nedari mums pehz muhsu grehkeem un nemakfa mums pehz muhsu noseegumeem. Lai Deewu luhdsam ari par saweem eenaideekeem! —“ til tad winsch atskahrte, winsch luhds par saweem eenaideekeem, tam nau atreebshana prahtâ. Sewi paschu apsuhsedamees tas sazija: „tahds ir zilweks pehz meefas un asnim.“

Dsili firdi kustrahsts tas Waldemaram pee kahjahm krita wina zelus apkampdams.

Waldemara firds ihpaschi leelu preeku fajuta garigas dseefmas dseedaht. Tahs to atgahdinaja pee saweem behrnu gadeem, kur daudsreis lihds ar saweem wezakeem bij dseedajuschî un bihbeli lassjuschî. Un kad to stahstu usschihra, la Zehstabs Labanam trihs reis septianus gadus par Maeli kalpojis, tad ar nostumuschu firdi dohmaja pee Litas, kas tam pehz gruhta zela pabeigshanas ari par algu tikshoht. Nabadsinam til ko bij eespehjams, no mihtakahs schkirtees. Wehl beidsama brihdi, kur tam bij jaswehr, firds winam luhsa un winsch steidsahs pee Litas. Til wehlat atkal fanehmees un zeribas pilns, ka atkal pahnahschicht no mihtakahs, atsweizinajees aigahja un pahri stundas preeksch kuga aiseeshanas sawa weeta stahjahs. Bapreeksch gan ka kretnis un ustizams kuga strahdneeks tika usnemts, bet pehz pastahwigu weetu dabuja pee kuga stuhreshanas. Gan sinaja, ka wina zitkahrtejs draugs Roberts ari us kuga atradahs, bet kad schis tam allasch is zela gahja un jo spihstigs un klus likahs, tad ari nemelleja ar winu tiktees. Til tas tam bija ne-isprohtams, ka Roberts zaur mantoshanu bagats stuhdams tahdu breefmu pilnu zetu ari usnehmees, ihstais eemeslis, kadehl ta darijis, tam ne prahtâ nenahja. Tadehl ari deewagan brihnejahs, ka Roberts tam pee kahjahm krita, wina zelus apkampdams. Bet schis gadijuns tika tuhdat peelihdsinahts wina sajuluscham prahtam un kuga ahrste to tadehl atkal sawa fargashana nehma.

Roberts jo deenas jo wairak noprata, ka nebija wis fapnis, bet skaidra pateesiba, ka tur wina nakti kahdam zitam nafi kruhtis bij eegruhdis un schis us weetas pee semes krita nokauts. Kas gan tas wareja buht? — Tapat nakti meeru ne-atradams tas ziteem gulohst us kuga nostahjees luhkoja ledus tukfneschds. Tad atkal rohku preeksch azihm likdams gahja sawa kambari nedrihstedsams sawas azis pazelt us debesi. Ta kugineeki pawadija laiku pehz laika tai gara seemas nakti. Wirfneekem gan netruhka darba douds ko no jauna peeshmeht un isprohweht, ta ka laiks teem it ihse likahs, bet ne ta matroscheem. Kapteinis to redsedams un eewehrodams, ka flinkoshana ir wifa launuma pereklis, gahdaja ari scheem darbu. Metah no kuga bij kahds plazis jo lihdsenaki aissalis, te kapteinis lika no ledus masu pili buhweht. Te nu pee uguns gaismas bij ko sahgaht, kalt un falikt, seemas swehtkeem peenahloht bij darbs pabeigts. Kahdas leetas schai ledus pili fanesuschî no kohzineem sasprauda masu seemaswehtku eglitti, ko glihti ar raibeem papihreem ispuschkoja un to deewagan ruhmigâ piles widu nostahdija. Breezigeew swehtki bij atnahuschî, wisâ pasaulê, kur kristiti dsihwo, tee ar pulkstenu skanu tapa eeswaniti. Naktis laikâ ta preeka wehsts atskan, „jums ir tas Pestitais peedsimis,“ swezites un preezigi waigi spulgo ap wisu pasauli. Tur seemeta galâ, muhschigâ ledû,

neatiskan wis preeziga swanishana. Bet zilweku mihlestita ari tur sawus starus aiskaisch, kas kugineeku firdis aisdedsina ar pretmihlestitu. Pee aisdedsinatam swezitehm, kas ledû ka dimanti mirdseja, wisi bij sapulzejuschees, dascham asaras azis speedahs pehz saweem peederigeem dohmajoht. „Draugi!“ ta kapteinis wisus usrunaja, „wini mahjas schim brihscham muhs ari peemin, wini mums suhta seemas swehtku dahwanas.“ Weena kaste tapa peenesta, kapteinis to atdarija, un is tahs isnehma dahwanas, ko stary wiseem isdalija. Tee ka behrni preezajahs par katru masu leetinu, ko teem pasneedsa. Dasch dabuja uguns leetas, tabaku, ko zits neweens teem nedahwinaja, ka winu paschu peederigi, ko mahjas bij atstahjuschî. Katris lassja peeliktu wehstuli no saweem mihleem, nemas neeewehrodams, ka ta tobrihd bij rakstita, kad wini zela dewahs. Jo tahs pahri kastes ar seemas swehtku dahwanahm, bij tahs paschas, ko tschaklais damskugis, tohs panahkdams, bij no-demis. Wisi preezajahs bes mehra. Tikai flimalis Roberts stahweja ka aismirsts, preeksch wina nekahda dahwana neatradahs. Bet ari Waldemars neatradahs stary preezigeem. Winam patika schini stunda labal weenam buht. Sawâ kasholâ eetinees luhkoja pret deenwideem. Ne-isskaitams swaigschnu pulks mirdseja pee debes, stary kurahm seemeta swaigstue jo spohschî spihdeja ka masa faule. Bahla blahsma wisu ledus tukfnesi sedsa, kas us reis sahla farkana mestees. Drihs bij it jauka skatishana, stari arween augtaki pee debes isschahwahs swaigstnes aisklahdami, kuras zaur scheem zauri spihdeja daschadâs pehrwes. Wisa schi jauka debes atspihdeja ledû ka jauks pulk lauks. Waldemars to redsedams aif preeka issauza: „Al Lita! kaut tu pee manim buhtu un to wisu redsetu!“ Bet te atkal schehlums tam firdi fagrahba. — Wina tagad skaisâ sahlê zeera un warbuht no ziteem tohp mihleka, gan laikam mani jau aismirsufti...

„Waldemar! kur ir Waldemars“ atskaneja no ledus pilê, „lai winsch nahk sawu seemas swehtku dahwanu fanemt!“ Waldemars eenahzis nostahjahs preeksch tahm wehl degoschahm swezehm. Us galda guleja skaisis fohbins ar sudraba spalû un baltu sihdu johstu; wirs johstas weenâ pusê stahweja scheewahrdi skaisstos selta burtos: „Tam duhschigam seemelu Waldemaram,“ ohtrâ pusê ar farkanu sihdu eeschuhts: „No tawas Litas.“ Ka jauna seemeta blahsma nofarla Waldemara waigs, wina firds safila dohmajoht, it ka nebuht ne-esohst ledus kanli wisâ pasaulê. Te winsch ari eeraudsija peeliktu wehstuli ar melnu kanti un melnu sehgele. To atdarijis lassja: „Mans mihlais draugs! Schihs rindinas, kuras weenu deenu pehz tawas aibrauschshanas esmu rakstijis, lai tewi atradamas swezina. Nem scho dahwanu ka mihsu peeminu, lai ta tew labi patiht. Kugis drihs aisees, es tik ko spehju rakstiht. Schi wehstule lai tew saka, kas isgahjuschâ nakti schê notizis. Mans brahlis Dfars ir atrasts dahrsâ nokauts. Wehl nekas nau sinams, ka tas notizis. Al mans Waldemars, lai Deews tew farga! nahz atkal drihs un laimigi atpakal pee tawas noslumshas un atstahtahs Litas.“

Waj nu Waldemars wehstuli pa dikti bij lassjis, jeb kahda azs tam par kameesi tani bij luhkojusti, nau sinams, bet aif wina waimanashana zehlahs. Roberts pee semes nosehdees rohkas schnaugdams fauza: „Al Deews, winas brahlis tas ir bijis!“ „Winas weenigs brahlis!“ Us kuga atgreesuschees,

Roberts luhdsä kaptaini un Waldemaru pee fewis un uf gulu guledams teem wisu isteiza, fo bija darijis, un kas jau schini stahstā minehts; kad bij beidsis, tad fazija: „Nu man ir weeglak. Es zeru, ka Deews wiau ari schehligi buhs usnehmis sawā walslibā; jo mana dshiwiba ari beidsahs zaur tam. Schē, seemeta ledus ir atdfesejis manu mihlestibu, manu eenaidu, manas dusmas. Es nepeluu, ka wehl reis sweits mahjās pahrnahku, es juhtu, ka man schē japaleef. Dik weena luhgshana man wehl preeksch mirshanas.“ Slimais zeeta klusu un wina fahpju pilnas kruhtis smagi zilajahs. „Nabags Roberts,“ fazija kaptainis lihdszeetigi, „tawa wehleschana, ja ween tas muhsu spehka stahw, taps peepildita.“

Roberts kehra pehz Waldemara rohkas lehni fazidams: „Kaut tu man waretu peedoht! ir jau gan ilgs laiks, kamehr mehš draugi bijahm; liktens muhs pahrschlehra un nu atkal faweda. Mihlais Waldemar, kaut tu atkal beidsamā stundā mans draugs waretu buht!“

„Es tew nekad ne-esmu eenihdejis,“ Waldemars fazija ar asaru pilnahm azihm. „Tad greepees mahjā mihlā tehwiā un fargi litu!“

Dakteris peegahjis aifleedsa slimneekam wairaf runaht. Jau sihmes rahdijahs, ka ilgi wairs nebuhs dshiwotajis.

Seemas swehtki bij pawaditi. Newitohht zehlahs starp leeceem ledus gabaleem atkal siupra speeschanahs, kas fugi draudeja faspceest un ledus pili fogahsa. Dauds leeli ledus gabali zits uf zita fastuhmahs par ledus kalneem palikdami. Uf scheem daschureis kahds lempigs leduslahzis parahdijahs fugi un winas eedshiwneekus apbrishnodams, nesinadams, kas schee tahdi ir. Dascham wina sinkahriba bij ar sawu dshiwibu jaaismaffa, kad lohde no fuga to faneedsa.

Nabaga Robertam wehl bij gruhtos zeeschanas; bet Waldemars no wina gulu weetas neatstahjahs. Reis Waldemars ihfu laiku nebija pee slimneeka, te schis kohpejam prafija, lai winam dohdoht papihri un spahwu. Kad ar mohlahm kahdus wahrdus bij rakstijis, tad paslehpa lapu apalsch sawa galwas spilwena, Waldemaram eenahfoht to preezigi usluhkoja. Kahdas stundas wehlah, fazija Roberts: „juhs wisus lai Deews aishwada laimigi uf mahjahm! man leelam grehzineekam japaleef schē muhschigā ledū. — Dik labpraht deenas gaismu wehl reis redsetu, un wehletohs, ka seme manas meefas segtu.“ Weena no schihm wehleschanahtm netika peepildita; jo Februari fahfoht, eekam deena ausa, Waldemars winam azis aishwehra. No ledus gabaleem tika kapsehta pataisita, fur mironi nolika. Wehl tai paschā mehnesi fahka deena aust. Pret deenwideem arween pusdeenas laika gaismina parahdijahs, kas ikdeenas skaidraka palika un ilgati bij redsama, lihds reis Merz mehnescha eefahkumā wiseem kugineekeem par ne-iskahfoht leelu preeku faule atkal uslehza.

Nu nebija wairs fo kaweht, leelaka data lauschu taishjahs uf zelu ar ragutinahm wehl augstaki pret seemeekem klucht, tik reti palika fugi apfargadami. Zeelu gabalu staigajuschu wehl arween semi newareja faneegt. Meti ledus putnu bari tik ween rahdijahs un kahdi seemelu swehri, weetahm teem bij lihkumi jamet ap dslahm eeleijahm, fur dibenā uhdens parahdijahs.

Kad jau daschu deenu tā bij staigajuschu un naktis sawōs kaschokōs eetinuschees, uf ragutinahm salihduschu pahrgulejuschu, tad reis tahlumā eerandshja pelekas klintis, nu bij semi

faneeguschu! Zeribas pilni nu semi pahrmekleja paschi fawas ragutinas wilkdami, jo funi, fo preeksch wilkschanas bij eegahdajuschees, wisi augstuma un uhdens truhkuma deht nonihka. Seemela breeschus schē newareja dabuht. Tomehr faku un lapsu pehdas tee daudsfreis usgahja, no klintihm blaudami putnu bari winus pawadija. Wifs apgabals bij kalnainš ar dslahm leijahm, reti kahda fuhwina bij redsama, smilktis un ledus wisu sedsa. Behdigi wiui sawu zelu staigaja; bij ari jabihstahs, ka zelu uf fuga wairs newareschoht atrast; jo migla teem aissedsa wisu to gabalu jau kahdas deenas, kompafe schē augstōs seemelōs bij sawu wehrtibu saudejusti, jo magnet-adata mehtajahs uf wisahm pusehm, wairs seemeli nerahdidama, it tā funits, kas sawa lunga pehdas melle. Tomehr wehl kaptainis wirs kahdas augstas klints uskahpa un te redseja krahldamā juhrā leelus ledus gabalus schuhpojamees, pahleezinajees, ka wisa tahlak eeschana weltiga un ari ne-eespehjama, tas schē eesprauda karogu, fo lihds bij nehmuuschu un kahdus eewehrojams wahrdus klints seenā eekala.

Notahpis tuhdat dewahs atpakal zelā sawu fugi usmekleht. Jau atkal daschu deenu bij staigajuschu un pee juhrmalas nahkuschu Waldemaru fastapa lihds ar kahdeem wihreem fahrku nefoht, eeksch ka wina nomiris draugs Roberts guleja un kura beidsamu wehleschamu, ka tas semē glabahts tiktu, nu taishjahs peepildiht. Waldemars agraki no ziteem schkiramees bij fugi faneedsis un jau atkal atpakal sawu draugu nesdams, fo jaun-ufsetā semes kleshpi gribeja guldinahht. Pee kahdas stahwas klints seenas apalschā tas lihds ar faweam beedreem raka 6 pehdu dslu kapu tam, kas zittahret winam gataws bij nasi sirdi gruht. To schē nolaiduschu wehl kahdas luhgshanas skaitijuschu kapu aishwehra un tad sawu zelu atkal uf fuga usnehma.

Deenas gaisma muhsu reisneekem tagad bes miteschanas atspihdeja, tee augstaki mahziti puhlejahs wisu apluhkodami un krahdami, kas ween teem jo eewehrojams likahs, lai mahjā pahrnahkuschu waretu bagatu materiali preekschā zelt. Ziti turpreti puhlejahs ar jakti pehz ledus-lahtscheem un rohneem un no scheem tik dauds famedija, ka kaschoku ahdu, gatas un tauku papilnam fakrahja; tik dserams uhdens teem jau sen truhka — jebchu gan wifs, kas teem apkahret atradahs, zits nekas nebija tā uhdens ween. Dedsinamas malkas truhkuma deht, teem ari nebija eespehjams few dseramu uhdeni fagahdaht. Saule jau kahdus mehneschus nebija nogahjuse. Eeksch 24 stundahm ta weenreis ap debes welwi aptejeja pret deenwideem jo augsti pazeldamees un pret seemeekem jo semu nolaisdamees. Un kad jau atkal pret seemeekem uf ihfu laiku fahka no-eet, tad kugineeki weens ohtru waizaja: „Ko nu fahksim?“

Wifs nu deewsgan bij ismeklehts un krahts, kas jo eewehrojams bij. Tahlak pret seemeekem dohtees, nebij eespehjams. Kugis is ledus zeetuma ar zilwelu spehku nebij wairs pestijams. — Ko nu eefahkt? Tomehr wehl mehginaja ar wisu garainu spehku maschinei strahdajohht fugi kustinahht, bet welti, tas nekustejahs ne no weetas.

Tā nu kugis nebij wairs glahbjams, bij jagudro pehz zita padohma tā wirs ledus un uhdena waretu glahbtees un fausu semi faneegt. Zelā dohtees jau preeksch wisa bij gahdajuschu, tā tad nu no fuga iswilka laiwinas, ar kurahm gan par ledū, gan ari par uhdeni wareja braukt. Schihš (Turpinajums 112. lapas puse).

Sludina fchana s.

Saderinati.

Olga Kurschewitz,
Mahrtnisch Lasdin,

Skurstenmuischä. Leel-Platon.

Uswedigs jauneklis, sam luste sebleneeka-amatu mahzitees, teel usajiz-nahis melbetees Kundales pils-krohgu pee
U. Grosch.

Kobknefei

un winas apfahrtnei fiaoju, ka no 15. April f. g. Bilstin-muischäs dsimawäs

wadmalas welluwi un presi
ejmu cetaisijis.

Ed. Holl.

To nakti uf 16. Merz no Embotes itaka ir 2 fregi usagiti; tas weens bij fleperis jirnas spalmä, 4 gadus wezs, patafahjas lihdi pinella weetai ballas, abäs pufes astei uf kruna 2 bruhni fleki, ka ar ihlfchki uspreeti, freifahs ojs mellumtäd baltis flekis no lirtschklas leeluma, frehpes uf abahm pufeshi, wehrits 90 rubl. Dhters bij mafaks bet flaitz, tumfchi bruhns, 8 gadus wezs, weens nags ar fchikibu celectumu, welwes faktis, frehpes uf labo pufi, wehrits 60 rubl. Kas jahdhibai pehdas peerahda, dabuhs

50 rubl. fudr.

pateizibas-malfas

no apfagataja fochlmeistera Embotē.

See Glejas pagasta-waldbibas tiks 8. April f. g. uf 200 rubl. f. apreshinata flehts un wahguicha-buhwe pee jaumbuhwejana fshohlas-nama mafakfsh-lifchana idohita. Tee buhwes-nollitkumi ir pee mi-netahs pagasta-waldbibas efskatanti.

Glejä, 20. Merz 1877.
(Nr. 152.) Pag. wez.: J. Schlessen.
(S. W.) Skrihw.: J. Fr. Haase

H. S. Behrmanis, ka J. L. Jalka mantimeeks, ir kurjemes kreditbeedribas direktiju luhbhis, lai tam pret wim Leepaja, apafsch Nr. 155 D. buhdama, J. L. Jalka mantimeekem peederiga, gruntsgabalu eekflahschanu no kurjemes kreditbeedribas krahfchana-lahdes nandu aifleen; fadeli tad kurjemes kreditbeedribas direktija, aifantdamees uf 3. August 1864. g. Wisanghiti apitiprinato walstspadomes atwehli, zaur scho wifus tohs ufajzina, tam pee fcha peemmeteta gruntsgabala firu grib krahfchana-lahdei eekflahsch, wezafas teefibas buhtri, lai wini tahs 4 mehnefchu laika, rehfnahis no fchi sludinajuma bel-diamahs ifsludinajanas deenas, pee Leepajas pil-fcheta magistrates peemeld un leel eerakfihit grunts-gabalu ruktos. Ja wini to nebuhs tai peemmetajä laika ifdarifufcht, tad krahfchana-lahdei paliks preefch-rohfas-rette par fawu uf ta gruntsgabala aifleeneto nandu preefch tahm prafifchanaht, kas tai laika nebuhs peemelbetas un foroboreereeretias.

Zelgawä, 17. Merz 1878.
(Nr. 847.) Direktoris: Lüdinhaußen-Wolff
Sekreteris: A. Heyting.

Schibes pagasta-walde bara zaur scho sinamu, ka ta fasaufschanas lifte par wispahriga tara-dee-nessa ifpildifschanu preefch 1878. g. tagad ir faraf-fita un war no ifkatro, tam nahfahs fmaht, lihdi 19. April f. g. titi efskatita, firä deenä fchi lifte pagasta-fapulzei tiks preefchä lafita.

Strautmös, 23. Merz 1878.
(Nr. 55.) (S. W.) Pag. wez.: J. Straube.

Dhrito un trescho leelbeenas deemu buhs

balles

eefch Swehtes-krohgu s, uf furu ar zeenifcham fawas fundes eeluhdi
S. Eichwald's.

No zenfures atwehlehits. Mihgä, 27. Merz 1878.

Labi dihgstofchäs

ahboltina-

ta ari

timoteja-fehklas

pahrdohd

H. A. Schmemanis,
Zelgawä, katoku-eelä.

Linn-dfijas

un

auschamohs deegus,

wifadäs fortēs, pahrdohd wislehtati

H. Johu Safferberg's,
Ribgä, kungu-eelä N. 12.

(Eereefchana atrohnahs zuktuseelä (Schwimmtrahse).

Ta jauna tehraudpretschu-andeles-weeta no

L. Kramera,

Zelgawä Nr. 5. kolonadu stuhri Zelgawä Nr. 5.

peedahwa par wislehtatajeem tirgeem wifus at-flehgu-faleja-darbus preefch buhwehm, ka: **atflehgas** preefch ipihkewent, itabahm un preefchnamu-burwihm, preefch eefalfchana un preefchchana, ar fohka un mifina drifereem; **kumodes** un **fkapju atflehgas**, dahchadas fortēs **engu**, **zepefchu-krashnis**, **plihetes**, **naqlas**, **lohgu-glahfi**, **lohgu-apfitumus**, wifas fortēs **mahlberu-pehrewes** ar ahtri fchuhfiofchu fernizu; dahchadas amata-lectas preefch gadneekem un buhwneekem, ka: **fahgu s**, **wihles**, **ehweles**, **faktus** u. z. w.; täpat ari **gatawas bleka-krashnes**, augstas un femas, ar un bel hermetifjas-burwihm.

Zeenifameem kungeem, namneekem un fain-neekem, ka ari wifkem manem lihdfchirigeem fundehm it padewigi fche pafiwofu, ka no 6. Merz f. g. fawu **darba-weetu** ejmu pahzehlis **fawä pafcha nama**, **fkrishwer-eelä Nr. 49** un tur pilnigi eeriktees, ka waru wifus **fegleneeka, rateneeka un tapehtneeka**

darbus

ufnemt. Luhdsu tad manim ari fchai jaunä weeta zaur apstelleschanaht tahdu pat ufrijibu dahwaht, ka lihdi fchim un apfohlu ritigu ifpildifchanaht pee mehreneem zeneem.

S. Lelufewis,

Zelgawä.

Preefch

Zelgawas un winas apfahrtnes
teel apstelleschanaht uf wislabataht un fkrataht

ahboltina-

un

timoteja-fehklahm

preefch manim preti nemtas **A. Schweifing** f. andeles-weeta, Zelgawä, leelaja-eelä, furpat ari tahs prohwees ifkatra laika war apstatitees.

G. W. Schoch's,
Ribgä.

Labi dihgstofchäs

farkana ahboltina

un

timoteja-fehklas

pahrdohd par wislehtato tirgu

H. Heilsbergis,

Zelgawä, pee tirgus-platfcha, blatus apteekim.

!Whtrupe!

Dhtradeen, 18. April f. g., tiks Wines-m. Baltaja krohgu fregi, gohwis, zuktas un wifadäs fainmeezibas-lectas, ka: rati, ragus, arlli u. t. f. Dr. wairakfshifchana pahrdohiti.

Fr. Steinert.

No Greiersdarbes pagasta waldbichanas (Greiers-dorf Gemeindevew.) teel tee pee Greiersdarbes peederigi, nefinamä weeta ufsturedamees puifchi ka: **Krischjahn Namman**, **Jane Grime** alias **Thevel** un **Jahn Krautle** zaur scho ufajzinati, fawas galwas-naudas nodohfchanaht wehlatais lihdi **23. April 1878. g.** fchä asmafahst, jo zitabi tee tiks litumigi fkraperi.

Wifas voltejas un pagasta-waldbichanas teel luhg-tas, kad tee augfchä mintee puifchi fahdä weeta atrohdaht, wifus tuhlti fchai pagasta-waldbichanaht par aefstareem eefufihtit.

Greiersdarbē, 24. Merz 1878.
(Nr. 33.) Pag. wez.: Scheema.
Skrihw.: Blantensfeld.

Weena fmebde ar faknu-dahrstu

war no Tirgeem fch. g. uf renti dabuht; flahatias fmas Swehtes-krohgu pee mafajem wahreem, jeh pee bruhwera Friedländera, pee fluhfchahm.

No Festsamuischäs pagasta Dambja mahjahm ir 4. Merz weena

prahwa zuhfa

paflthduri. Kas par to flaidras fmas dohd, dabu labu pateizibas-almu Dahmbju mahjäs.

No Dohbeles pagasta teejas teel zaur scho fimmas darhts, ka 6. April f. g. Fchuhfchu-muischäs Bee-leru mahjäs dahchadas wirtfchafes-lectas, kamana-nas un bishu-tohti ar bitehm uf wairakfshifchanaht pret fchuhru nandu tiks pahrdohiti.

Dohbelē, 24. Merz 1878.
(Nr. 62.) Beefehhd.: J. Anfon.
(S. W.) Teef. ftr.: G. Schwan.

!Whtrupe!

Dhtradeen, 18. April f. g., tiks Satahsmuischäs meshfungu-muischä dahchäs fainmeezibas-lectas wairakfshitajeem pahrdohitas.

!! Gewehrojums !!

Zeen. pagastu-waldbahm wehtiju, ta wimu pagaf-tas bahu pohreeshanu par 1878. gadu pret nolih-tumeem ifpildit ufnehmohs. Peeteifchanahts Jau-Swirklantäs fshohlä pee **P. Steyermana**, apfipr. bahu-pohstetaja.

Mupat dabuja

frifchas silkes

un pahrdohd par lehti zemu
H. Heilsbergis,
Zelgawä, pee tirgus-platfcha, blatus apteekim.

Superphosphat - Packard - B. van Dyl
Riga
Claytona
lokomobiles un
tu kam. mafchines
Packarda
superfoffati
augstgrahdigi un mafakgrahdigi, ar peffohlta labuma apgalwofchanaht, ka ta ari **fali-mehfht** un wifadäs laurfainmeezibas mafchines un ehti.

2 gangi

kahrstuwu-mafchines

ir lehti pahrdohdamas pee **H. Nicolai**, Bentera namä, pee jauna zeetuma.

Drutahis pee **J. W. Steffenhagen** un dehta.
(Te flahht peefikums: **Basuigas** un **fshohlas fmas**.)

peetrahwa ar wifadahm wajadsihahm un baribu preefch 6 mehnefcheem. Wehl kaptainis pawehleja wifadus neredsetus swehrus, kas schè bij noschauti, ka ari ameenus, metakus u. t. j. pr. daschadus ussimejumus un kahrtes us laiwahm falkitt. Ta tad nu fugis bij ja-astahj. Wehl reis brangi padshwoja pee laba ehdeena un dshreena tai flaksta fugi, tur daschu preeku un behdas bij pcedshwojufchi, bet neweenam negribeja ehdeens neds dshreens labi smekeh, wisi bij klusi un dauds nerunaja, sikahs it ka us nahwi wisi jau fataisijahs. Wehl gan spirgti weseli 29 zilweki tur tabla seemeli kohpa atradahs, bet breefmiti tablsch un wifai gruhets zelsch teem stahweja preefcha wirs uhdena bes fuga.

Kahda swehta rihta faulitei seemelos nlezoh, wisi fugi atstahjufchi dewahs zela. Ar ne-issakameem puhlineem tee ar sawahm 4 laiwahm pamalam par nelihdsenu ledus lauku us preefchu willahs. Wehl daudsreis atpakal luhkoja us sawu fugi, kas nu atstahs muhschigai ledu teem wehl kahdas deenas bij redsams. Kai nu gan pret deenwideem dewahs bet zeel gruhiti tas teem nahzahs zaur schaurumeem, ledus-klintihm un sneega kupeneem lohschnajoh, dascha weeta tee celuhfa ar wifu sawu laiwahu, dascha atkal til rahpu wareja us preefchu kluht, zaur sneegu bij laiwahs janef, weetahm wifu us preefchu welkoht bij 3 un 5 reisas jastaiga to paschu zeku. Til kahdas werstes pa deenu wareja us preefchu tikt. —

Nu jau ar bij sawneegufchi weetas, tur gan par ledu gan atkal par uhdeni bij jabrauz, un schè laiwahm abejadi wajadseja dereht. Bet schè ari breefmas wairojahs, ledus schurp un turp stumdijahs un speedahs un schnauds. kas ween teem zela gadijas. Daudsreis plohtes zita us zitas fastuhmahs ka augsts muhris un tad atkal sagahsahs. Reis tahdai ledus kaudsei gahschotees tapa weena laiwah ar pahritiku juhrahs dsilumà norauta. Ziti gribeja us fuga atpakal greeftees un labak tur nomirt. Bet leelakais pulks nospreeda lihds beidsamam dwaaschas wilzeenam puhletees us mahju pusi; jau daudsseem tabaks peetruhka un zaur to ari wifa jautriba. Dsumufchi kugineeki buhdama un scho gruhitu dsihwi paradufchi, gan wareja ari deewegan istureht. Bet schè bija to gruhitibu tik dauds un tik suhras, ka gan bij to zihnitees. Zaur stipru wehju uhdens jo wairak tika cekustinahts; un ledus arween stipraki sagruhahs, ka ar bohfakeem wairs newareja no gruhdeneem fargatees. Zaur schahdu nopuhleschanahs deenas un naktis un ar stipru aufstumu kausjotees, jau sahka spehki sust. 17. deenà pehz tam, kad fugi bij atstahjufchi, zaur ledus gahschanohs jau trescha laiwah pohsta gahja, kaptainis pee schihs nelaines tik to galu neatrada un ar mohlahm starp ledus gabaleem wehl dsihws tapa iswilks. Waldemaram zaur sawu drohschfirdibu wehl isdewahs pascha laika no grimstoschas laiwahs glahbt wifus ussimejumus, to seemeli bij krahjufchi. Nu tik wehl weena laiwah teem bij atklusi, ar to us leelu ledus plohti bij glahbuschees. Mas to paschi spehja pee sawas glahbschanahs tagad lihdssetees, bij jadohdahs sawam liktenim un janogaida, zil ilgi ledum patiks, tohs wehl dsihwus wifinaht.

Schahda buhschanà wahrsinat, tee bij wifai nogurfchi, tik to wehl spehja no nosalfchanahs glahbtees, Wirf-

neeki dewa to padohmu wifus eewehrojimus ussimejumus, to tee seemeli bij krahjufchi weenà muzina falkitt, aistaisiht us labu laimi juhrah mest, lihds tohs warbruh kahds usnem un tahlak nodohd, bet kaptainis ar to nebij weenis prahtis un gribeja scho dahrgu krahjumu, kadehl few paschi bij tillab ka upurejuschees, pee few lihds galam patureht. Ledus lihds ar leelo plohti, wirs ka kugineeki bij glahbuschees, tika ahtri no pastahwiga wehja us preefchu dsihiti. Magnetes adata gan bij meetigaka palikusi, bet rahdija, ka nelaimigee ne wis pret deenwideem, bet pret seemela rihteem tapa dsihiti. Gahja atkal muhschigai seemai preti. „Kai nu buhtu ka buhdams!“ kuzija kaptainis, tagad duhschigi atkal pret seemekeem brauzam! seemelis mums pats scho ledus fugi fuhtijis!“ Kaschoku bij deewegan, tapehz wisi fahschdahs tai weenà laiwah un ehda treknu galu, labi fahsegdamees ar kaschokeem. Daschas wajadsiigas instrumentes saudejufchi, zaur kureem wareja nolemt, tur tee atrohnahs, jeb us kuru pusi tee teel dsihiti, tagad nu bij ka maisa un maldijahs plascha seemelu juhrah.

(Us preefchu beigunns.)

Wifus buhwe Kreewusemè.

Us Drenburgas dselszeta jau no 1875. gada strahda pee weena tilta par Wolgas upi, kas buhs tas leelakais tilts wifa Ciropà un ihiti apbrihnojama skunstsuhwe. Ta tilta weeta ir pee Nowi-Kostitschi zeema, 25 werstes no Sifran (Simbirskas gub.) Wolgas kreisais krafts tur ir sems, turpretim labais krafts augsts un stahws. Jau scho diwejadu kraftu labad darbs ir leels; pee tam nahk wehl tas, ka ap to weetu Wolgas upè pluhdu laika uhdeni lahpi par 85 pehdas, un tilta pihlareem janahl tik augsteem, ka katra laika wehl damfugi un ziti fugi ar saweem masteem war pa apafchu isbraukt. Tapehz tad taifa pihlarus no 120. pehdas augstumà. Us kreisa krafta leels uhdens tur weetahm us 15 werstes ispluhst, tapehz tad us schi krafta bij jazet warens dambis, kas leelu naudu malfaja. Pirmais pihlars ar sawu wareno leduslausi ir zaurmehra 77 pehdas, starpas starp pihlareem newar tahlak ka us 52 asis zelt. Tilta garums buhs wairak ka 1 1/2 werst. (4732 pehdas) un pawiam nahks 14 pihlari. Wifas tilta dselddatas (pee 20 tuhft.) no 40 tuhft birkawa swara, ir ahrsemes tajstas. Ta atweschana ari deht pahrlahdeschanahm nebij masa leeta. No fabrika lihds Antwerpenai noweda pa dselszetu, no turenas ar fugi lihds Kronstatei, tad lihds Behterburgai ar struhgahm, tahlak lihds Ribinskai atkal pa dselszetu un beidsiht atkal ar struhgahm, lihds Nowi-Kostitschi. No katra pihlara futeraka ir ja-istalscho lihds 50 tuhft. kubik pehdas semes; kas wifa maisos tohp us augfchu dsihiti; pee katra zefona nogremdeschanahs aiseet lihds 3 mehneschi laika. Darbs lihds schim tohti labi weizahs un zere ar wifu tiltu wafara 1880. g. gatami tikt. Lihds schim tur bij pee Wolgas upes leels kawellis; seema bij wifas prezes kamanahs pahrijawed, wafara zehla ar kugeem un struhgahm pahri, pa ledus eschanahs laiku bij wifai zekofchanai ja-apstahj. Nu jaunais tilts wifas schihs behdas isbeigs un saweenohs Ciropu un Afiju, weizinahs wifu andeli, industriju un semkshpibas dsihwi.

Weshstule Wisdeguna papum.

Mihlais Wisdegunia, waj tu newaretu buht til labu un muhsu pusi ari apmekleht eeksch fehi laika, kur zihrusis fahf sawu meldinu wilft un laukos un plawās wifs us preekschu pohschahs. Muhsu puse gul wehl smags meegs us azihm, tā ka gandrihs newaram wairs ischkirt melnu no baltu. Parēm jel lihds schkandamahs sahles, lai dabubum ischkanditees, un meegs fahktu sust no azihm. Pee mums daschai labai leetai, kas bij jau labu gabalinu us preekschu pagahjust, ir peesitusees wehscha maina; kur tairiba isnahza par walti, nu til isnahf par balto un behro; kam nau ne balta ne behra ko doht, ir daschureis gruhiti gruhiti janopuhschahs. Kad agral dsirdejahm no weena leela nowada nostahstam, ka tur ne nabadstahsch sawu graudinu, ne fainneezihsch sawu puhriinu behdu laika no magasinas, ne maksatajs sawu sikhiti newaroht no waldineeku rohtahm zitadi isdabuht, tā kad wifu lomandu schenki ar magaritshahm isgohde, tad mehš to ne tizeht negribejahm. Bet tagad redsam, ka ir pee mums eet wiswifadi. Schoreis gribeju tik to pastahstiht: Mums bij kalejs, gohda wihrs, tas katram mehdsā labu mahzibu doht, winsch zil daschureis norahdams fazija, ka krohgus ir elle. Bet gadi nahza un aistezeja un kalejs patš nogahja krohgū par krohdeneeku, daschi dohmaja: nu no krohgus isnahfs skohlasnams. Bet ko dohmajet? Gann-nokaltais krohga papus patš nu katru speesch ar warn pee balta un behra, un kad fenakee draugi tam pee fahneem peedur: „Papu, kas tad nu“? tad winsch atbild: kas man data, kad tik man nauda nahf! wehl winsch paschu muhsu wezi ar wina adjutanteem tā ee-ehdinajis, ka tee bijuschi kur bijuschi attek atkal pee balta waj behra. Nis schihm darischanahm wifahm zitahm jazeesch klusu un jagaida. Kas bij Janwari japadara, nenoteek wehl Merzā un Aprika darbi paliks warbuht wif wanskaros. Tapeh, mihko Wisdeguna papin, ne-kawejees muhs apmekleht scho pawafar un nahkdams neaismirstl minetas sahles parent lihds. Warbuht ka tahs wehl lihdsch, jo kad labi schkandahs, tad azis paleek gaischafas. Warbuht ari mehš wehl eerandsim, ka pawafara faulite wifus fen mohdinajusi un wifur pohschahs un djenahs un mehš wehl tik puhstam meegā un tainā. Warbuht ari mehš pataptum atkal us kahjahm.

Pehz tewis ilgofees no wifas firds taws brachla dehs

Waidufis.

Kurfirsts Augusts tas Stiprajs un kalejs.

Augusts II., kurfirsts no Sakschu semes un Pohlu kehnihsch bij pahstams zaur sawu leelu meefas-spehku. Kahdu deenu pee kahdas ijjahschanas wina sirgs bij pakawu pasaudesjs; tadeht kurfirsts eejahja klastejā fahdschā pee kahda kaleja. Kad tas kahdu pakawu preekschā zehla ar ko sirgu apkalt, kurfirsts gribeja sinahf, waj ari stipris buhschoht. Winsch panehma pakawu abjas rohtās un pahrlausa to tā kahdu mohri puschu. „Schis pakawus nekam neder!“ winsch fazija us kaleju, kas nu zitus pakawus preekschā zehla; bet kurfirsts salausa weenu pehz ohtea. Kalejs wahdija dohmigu gihmi. Beidsiht kurfirsts atrada kahdu par derigu un ar jo tika nu sirgs apkaltis. Kad kalejs sirgu bij apkaltis, kur-

firsts dewa winam weenu dahderi. Bet kalejs panehma winu stary diwi pirksteem un faleza lihku. „Schis dahlderis nekam neder“, kalejs fazija us kurfirstu, kuru winsch tagad pasina. Kurfirsts dewa winam wehl dands zitus, bet kalejs faleza weenu pehz ohtea. Beidsiht dewa kurfirsts winam weenu, Luidoru, kalejs bij ar to meera un kurfirsts preezajahs, ka bij weenu atradis, kas ar winu weenā spehka.

G. Fr....g.

Aismirsts.

Keis, kad sweschunā es gahju,

Meitene man dahwaja

Lihds par peemianu it dahrgu

Pukihst ne-aismirsteli.

2.

Tā tā puke ne-aismirsteli,

Tā ar 'ne-aismirstl' tu man;

Meitene tā dohdoht teiza,

Manim puki sweschunā.

3.

Es tā peemianu it swechtu

Remirsteli glabaju,

Un if sweschunā pehz laika

Atkal mahjās pahnefu.

4.

Nu pee meitenes es steidsohs,

Nesu tai scho peemianu!

Jau pee winās fapnōs juhtohs,

Jau pee kruhts to noskubystu.

5.

Bet par walti pehz tahs prafu,

Walti wehl to peemianu.

To pee zita kruhts jau flatu,

Nesfu sewi atstahtu. Kruminu Janis.

Preeksch eewainoteem un slimeem farawihreem pee Leepajas dabnu palihga beedribas no Mihzes un Wahres draufes zaur draufes zeem. mahitaju no 19. Juli lihds 11. Janwar 1878. eemakfati 49 1/2 rubl. sudr.; bes tau wehl daschadi drehhu gabali mihl pasneegti.

Atbilda.

I. — A. Jhita nelatme gan buhs ta, ka schenki par dands tuwin teefas namam. Par tahm dsirdischanahm un dserschanahm buhs gan reis gaischi jaruma.

B. — H. Baldeems! Dseefminahm wehl lajimi jagaida.

J. B. — P. Preezajohs, ka Juhhu telu srihde tā ipeigta. Duhhu gan zerefs, ka Jums netrubhtu Sahlamanu, kas tuhda us meetas tahdu leetu ispreesch, kura ta ihsta telu mahte. Latw. aw. appahdatajs.

Dselszetu brauzeeni.

- 1) No Mihgas us Dinaburgu pulst. 11 1/2 preeksch puds. un 6 10 wafara
- 2) „Dinaburgas us Mihga „ 6 „ „ „ 8 1/4 „
- 3) „Mihgas us Tulumu p. 9 1/2 „ ihla un 6 wafara.
- 4) „Tatama us Mihga „ p. 6 1/2 rihā un 2 20 pehz puds.
- 5) „Zelgawas us Mihga p. 7 20 r. 3 27 p. p. un 10 27 w.
- 6) „Mihgas us Zelgawa p. 9 20 r. 1 10 „ „ 8 25 w.
- 7) „Zelgawas us Woschaitseem p. 2 20 p. puds. un 10 22 waf.
- 8) „Woschaitseem us Zelgawa p. 4 22 rihā un 7 8 waf.
- 9) „Woschaitseem us Leepaju p. 6 22 wafara un 2 22 rihā.
- 10) „Leepajas us Woschaitseem p. 10 27 „ „ 1 22 „

Latw. awischi appahdatajs: J. B. Safranowicz.

Sludinafchanas.

Kurfemes krusas-apdrohschinaschanas-beedribas direkzija dara zaur scho wissem fa-weem beedribas-lohzeckem stimur, fa apatscha mineteet kungi par beedribu ruhpedanacs ir til laipni hingschi, beedribai par weetneekem eestabtees, un prohtii:

- 1) Bilskungs barons v. Lysander preefsch Jukites.
- 2) Aprinka-teechnis barons L. v. Stempel un
- 3) Krohna-meschtungs C. Grofse Schlottesmuischa (Schlottenhof) preefsch Jaunselgawas.
- 4) Titulheerchts Neppert, krohna-meschtungs Seze un
- 5) Hofrahts Paul Nochtis, krohna-meschtungs Kurfischs, preefsch fauwent apgabaleem.
- 6) von Böttcher Bomuischa
- 7) Heinrich v. Harff Wezmuischa } preefsch Bauftas.
- 8) Gustav v. Harff Nihjorge
- 9) Bilskungs barons v. Disterlohe pr. Tutuma.
- 10) Zitrsefais pilsteefas aktuars W. Kronberg preefsch Talsheem.
- 11) Bilskungs barons v. d. Brüggem preefsch Kuldigas.
- 12) Aprinka-teechnis barons Eugen v. Kleist preefsch Nipptes.
- 13) Meera-teeft. barons v. Bolfchwing pr. Grohbinas.
- 14) Pilsk, barons v. d. Osten-Sacken pr. Wentpils.

To 1/2 procenti apdrohschinaschanas-naudas par 1878. g. war tadehl fatris, fur winan til weeglast isdarans, waj pee paschas direkzijas Selgawa, jeh pee fahda no schem mineteem kungeem pret twintanzij uf peemeldes-bohgencemafacht. Ari peemeldes-bohgenti un peederigabs stempelmahrtas ir arweemu pee fohrem weetneek-fungeem dabumant.

Direkzija wehl libhs ar scho isfludina, fa preefsch 1878. g. walbifchanas-gada dalas apatscha mineteet kungi par **krusas-apdrohschinaschanas-beedribas aprinka-preefschneekem** ir ezeliti, las tadehl til laipni buhs, to krusas-fahbi, fas wianu apfahretne jeh apgabala warbuht notiktohs, pehz likumu preefschraftteem appreeft:

- 1) Barons v. Nischeberg — Belmonte.
- 2) Barons v. Veitler — Krilzburga.
- 3) G. Berke, krohna Behrsmuischas Rentu fainu.
- 4) Bigge — Wez-Sauka.
- 5) v. Vulmering — Kengesmuischa.
- 6) N. Bulowshy — Eltschamuischa.
- 7) v. Böttcher — Kurfischs.
- 8) Mahzitajs Conradi — Salgale.
- 9) Mahzitajs W. Giden — Sipalids.
- 10) S. Swald — krohna Behrsm. Zeel-Satin. fainu.
- 11) Kr. meschtungs C. Fabian — Randawä.
- 12) Barons v. Firds — Snapiids.
- 13) Barons v. Fod — Hohenbergä.
- 14) Barons v. Fynd — Schelphinmuischa.
- 15) Mahzitajs G. Glaeser — Sabile.
- 16) W. Goldberg — Jaunmuischas Tusefja.
- 17) W. v. Grandidier — Mediesmuischa.
- 18) Kr. meschtungs C. Grofse — Schlottesmuischa.
- 19) Barons v. Grotthufs — Krofti.
- 20) G. Grünberg — Sihpelesmuischa.
- 21) v. Hager — Whibinmuischa.
- 22) Barons v. Hahn — Brifufe.
- 23) Barons v. Hahn — Ghrbergä.
- 24) Barons von Hahn — Lunde.
- 25) Barons von Hahn — Naudesmuischa.
- 26) Barons von Hahn — Neupelk.
- 27) Barons von Hahn — Behre.
- 28) W. Hahr — Zeraufte.
- 29) S. von Harff — Wezmuischa (Sauls).
- 30) G. von Harff — Nihjorge.
- 31) G. von Hoffmann — Maj-Maatu muischa.
- 32) Barons von Hörner — Zhle.
- 33) G. Ripen — Anzunmuischas Zeel-Sierpemu fainu.
- 34) Arendators Kranse — Hohenbergä (Schlipili).
- 35) v. Kröger — Impertesmuischa.
- 36) Dawid Kronberg — Falzgrafes Silbegun fainu.
- 37) Barons von Lieven — Merzenbortä.
- 38) Barons G. von Lysander — Krohdesmuischa.
- 39) W. Möbius — Maj-Kudals.
- 40) J. Müller — Lihwes-Behris Upezmuischa.
- 41) Titulheerchts Neppert, krohna meschtungs Seze.
- 42) Krohna meschtungs C. Otto — Taurfainä.
- 43) Meschtungs von Paul — Kihwesmuischa.
- 44) Birrowis — Jaunpils Jungmuischa.
- 45) Barons v. Radhen — Nohlawasmuischa.

- 46) Barons von Rautenfeld — Zeel-Wehchamuischa.
- 47) Barons v. Rechenberg-Winten — Willalné.
- 48) Barons v. d. Recke — Jaunpils.
- 49) G. W. Reinken — Matera Annasmuischa.
- 50) J. G. Reinken — Lustbergä.
- 51) Krohna meschtungs, hofrahts Paul Nochtis — Kurjischs.
- 52) Barons von Roenne — Wez-Satife.
- 53) Barons von Ropp — Zibrawä.
- 54) Mahzitajs Rosenfeld — Schlipili.
- 55) Barons von Rummel — Wez-Salmuischa.
- 56) Barons von d. Osten-Sacken — Dundangä.
- 57) Barons v. Stempel — Wez-Grihwalde.
- 58) J. Staf — Nihjupesmuischas Rentu fainu.
- 59) Siewert — Zeel-Glehas Bohlhafur arendators.
- 60) F. Stobbe — Nengesmuischas Karihnesmuischa.
- 61) Barons von Stromberg — Wihfelä.
- 62) C. Tiede — Dundangas Pahzu judmalas.
- 63) Mahzitajs G. Tilling — Steidä.
- 64) v. Degefad — Zemesmuischa.
- 65) Wannach — Mechohtne.
- 66) Weyrich — Behtermuischa (Bahriawä).
- 67) Mahzitajs Wilpert — Dikuhstie.
- 68) Mahzitajs Zeidler — Aprika.

Peesihmeiunis. Ja fas zaur krunu titku apstah-behts, tad tam ir pehz likumu preefschraftteem **wiswehlatais triju deenu laika** pee peederiga aprinka-preefschneeka par tam fina jadohd.

Direktoris: Barons J. v. Rummel.
Peechdetajs: Barons Th. v. Derfchau — Santä.
Peefeh.: Bar. A. v. d. Osten-Sacken-Breeschuan.
Sekreteris: Carl v. Drachenfels.

Uf

Augitas Keisariskas Majestetes.

wisas kreemu walhs Batwaldneeka
u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr.
parwehli.

Kad pagasta-wezafais J. Aufmans, fas no Krohna-Wirzawas rentneeku-fabeedribas 1868. un 1869. gada par muischas-waloneeku ewehlehts bihs un fan tagad no winas pilmarä dohta, parahdas no fcha laita famekht, fuhdehts, fa ziti no teem, tas tolait jemes-gabalus rentsejchi, fehllu nehmu-fchi zc., Krohna-Wirzawas pagasta-teeftas aprinki atstahjusch, bef fa norunatu atlihdsti nomakfajusch un tagad wianu dshwes-weeta neftanama eht rentneeku-fabeedribai, fa ar wahruu penahfotees

- no Jahn Bernarta (Bernhard), parahda 35 r. 27³/₄ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 18 r. 34¹/₂ l., tohpä 53 r. 62 f.
- " Jane Behring jeh Lingebehring, parahda 37 r. 31¹/₄ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 19 r. 40 fp., tohpä 56 r. 71¹/₂ fap.
- " Kaspär Braichmann, parahda 27 r. 60 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 14 r. 35¹/₄ fp., tohpä 41 r. 95¹/₄ fp.
- " Jahn Begding jeh Brentfcha, parahda 24 r., — fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 12 r. 48 fp., tohpä 36 r. 48 fp.
- " Gedert Belze, parahda 46 r. 44¹/₂ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 24 r. 14¹/₂ fp., tohpä 70 r. 59 fp.
- " Jahn un Dahwe Rohne, parahda 12 r. 37¹/₂ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 6 r. 38 fp., tohpä 18 r. 75¹/₂ fp.
- " Jane Judofia, parahda 27 r. 1¹/₂ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 14 r. 4³/₄ fp., tohpä 41 r. 4¹/₄ fp.
- " Jahn Schaudera, parahda 42 r. 81¹/₄ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 21 r. 74¹/₂ fp., tohpä 64 r. 55³/₄ fp.
- " Anfs Sihmana, parahda 13 r. — fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 6 r. 76 fp., tohpä 19 r. 76 fp.
- " Dahwe Schlegela, parahda 42 r. 37¹/₂ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 22 r. 3¹/₂ fp., tohpä 64 r. 41 fp.
- " Jahn Spröbge, parahda 39 r. 37¹/₂ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 20 r. 47¹/₂ fp., tohpä 59 r. 85 f.

- " Jane Wihndescha, parahda 4 r. — fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 2 r. 8 f., tohpä 6 r. 8 f.
- " Dahwe Urmann, parahda 43 r. 25 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 22 r. 49 fp., tohpä 65 r. 74 fp.
- " Jahn Bihmann, parahda 28 r. 70³/₄ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 14 r. 53³/₄ fp., tohpä 43 r. 24¹/₂ fp.
- " Anfs Galfenn, parahda 32 r. 20¹/₄ fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 16 r. 75 f., tohpä 48 r. 95¹/₄ fp.
- " Mikel Galfenn, parahda 41 r. 50 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 21 r. 58 fp., tohpä 63 r. 8 f.
- " Jahn Grünberg, parahda 18 r. 71 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 9 r. 73 f., tohpä 28 r. 44 fp.
- " Jochann Mikelfohn, parahda 39 r. 50 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 20 r. 54 fp., tohpä 60 r. 4 fp.
- " Anfs Blafchmann, parahda 41 r. 50 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 21 r. 58 fp., tohpä 63 r. 8 fp.
- " Andrik Valt, parahda 35 r. 30 fp., pagaidu libhs 23. Dezember 1877. g. 18 r. 25 fp., tohpä 53 r. 53 fp.

fa art libhs arendatera Jane Kahnberg, parahda 87 r. 66¹/₄ fp., intrefchu par to laitu libhs 1. Janwar 1877. g. 13 r. 76¹/₂ f., tohpä 101 r. 42³/₄ fap. f., fabeht wifsch luhdfoht, minetohs parahdneelus preefscha aiginahit un tohs pechreht, fa tee tohs parahdus ar wifsch pagaidahm libhs maltschinas-beenu atlihdfinatu; teem ari nifkt, neween tahs idoh-fchanas par scho ufajimafchanu, bet ari fuhdretaju notaweichanas althohfinahit, — tad Krohna-Wirzawas pagasta-teefta ufajina zaur scho angfcham minetohs wihrus uf 5. Mai f. g., fas par weeniga un iffehychanas terminu fchai leeta nolikt, pee fchihis pagasta-teeftas peeteitrees un uf angfchejo fuhdifu atbilbu doht; pee fan teem wahl teel pechodinahts, fa ja tee no fcha termina arautohs, wini ar fanahm prewunahm, ja teem warbuht fahdas buhtu, wairs nitus nolftimms faträ darba-deena no Krohna-Wirzawa, 7. Merz 1878.

(Nr. 175.) Preefeh.: J. Eigenfeld.
(S. W.) Teef. Krihm.: G. Wahren.

Sturtemu teeftas-namä tiks 10. April f. g. fchejenes fcholas-nama buhwe mafafchilichana idohita. Sohltateem walaga 1000 rubtu faloga emafafcht, un war wihus nitus nolftimms faträ darba-deena pee pagasta-wezafa redseht. 3

Sturtemu-muischa, 18. Merz 1878.
(Nr. 75.) Pag. wez.: J. Drenmann.
(S. W.) Krihm.: Wulfewig.

Wizes pagasta-waldbiba (Dohbeles aprinki) dara zaur scho finanu, fa ta uf 265 rub. mehreteta fchejenes fcholas-nama pahronhwe 7. April f. g. mafafchilichana tiks idohita. Nohlfchchanas ir pee weeriga pagasta-wezafa eestatams. 2

Wize, 17. Merz 1878.
(Nr. 55.) Pag. wez.: M. Struppe.

Mifupes pagasta-waldbichana ufajina zaur scho wifus ahypagasta ufuredamohs, fche peederigus, 1857. gada dhumfchus pagasta-lohzeckus no wihreefchu fahrtas, dehl ewatfichchanas eefsch fchejenes eeftaufchchanas-liftehm preefsch kara-beenefita ipidibichanas, wifwehlatais libhs 30. Merz fch. g. pee fchihis pag-waldbichanas meldeetes, jo ziladi ar wia-weem tiks pehz likumeem darhts, Merz mehn. 1878.

(S. W.) Pag. wez.: Chr. Gröfch.
Pag. str.: Grünberg.

!Uhtroupe!

18. April f. g. tiks krohna-muischa „Jaun-Blaton“ uhtroupe notaweta, fur wairafchilichana mafchines, ratus, famanas, arklus, ezeschas un daschas zitas lectas pahydohs.

Ilukstes-Zaunjelgawas semkohpibas-beedriba isrihtu

i s t a h d i

preeksch semkohpibas un amatneezibas Grihwā (Kursēmē)

19., 20., 21. un 22. August 1878. g.

Programi un peemeldes-bohgeni war tikt preti nemti:

- 1) pee istahdes-komitejas sekreteera A. Schmaehling, Dinaburgā;
- 2) „Ilukstes-Zaunjelgawas semkohpibas-beedriba sekreteera C. Welzer, Grihwā;
- 3) Kalkuhnes meeku-fabriki, Kalkuhne;
- 4) pee aprinako-teesnescha von Stromberg, Ilukstē;
- 5) Ziegler un beedra kantori, Rihgā.

Teek luhgts, lai wairaki pee tam peedalitohs un pee laika peemeldetohs.

Istahdes-komiteja.

Zeenijamai publikai daru sinamu, ka es Rihgā, Behterb.-ahrpilsehta,

Nr. 14. Kalku-eelā Nr. 14.

blakam Essiedt f. material-bohdei,

weenu itin jaunu

grahmatu-, rakstamo- un sibmeschanas-leetu pahrdohtawu

atwehru.

Kr. Busch.

Lihds ar bohdes atwehrtshanu manā apgabdeenā ari nupat weena itin jauna grahmata isnahza: „Skaisā wehrpeja un Rakstmahja Granadā“, tulkoti itahsti no M. Papp. Maksa tikai 20 kap. Atkaltpahrdewejeem 25% rab. Tad wehl sinosu, ka es teem jau pasihstameem „Brahkeem Busch“ nemas ne-efmu rada un ar wiaaem ne-lahdā fakarā nestahwu. 3

Schujamabs maschines

wisleelakā iswehlē ar jaunahm islabofschanahm, ihpaschi preeksch skrohderoem derigas, pahrdohd par lehtakahm zenahm

Lühr & Zimmerthal,

Ceksch-Rihgas leelajā smiltschu-eelā Nr. 7.

Krahna-Wirzawas pagasta-teeša usajina zaur scho wihus, kureem tahda likumiga pretrunashana buhtu, ka tas schejenes Degutu meichajargš Janis Freiberg un wina laulata draudjene Vihse, turi, bes behneem buhdani, ta pirma brahta dehtu Gedertu Freiberg (Zahna Freiberga un wina laulatas draudjenes Trihnes dehtu), dšim. 20. Merz 1867. g., par behnu peenem (adopteere), — kuru peenehmeti no 1869. g. ka jawu behnu apgabdujuschji, lai tee sawu pretrunashanu wehlatais lihds 12. Mai f. g. scheit usdohu, ar to noteikshamu, ka schi pagasta-teeša wehlakas pretrunas wairs ne-eeiwelrohs, bet minetu adopziju ar wiskem ar to saweenoteem labumeem un likumigahm teesibahm apstiprinahs. 2

To lai leek wehrā!

Krahna-Wirzawā, 9. Merz 1878.

(Nr. 190.) Preekschd.: J. Eigenfeld.
(S. W.) Teef. str.: G. Wahren.

Wislabafahs labi dibgstofshas farkan-ahboltina- un timoteja-fehklas pahrdohd par wislehtafajeem tirgeem sawā kantori

Brahli Werth,

Jelgawā, aij. Almas-wahrteem.

Wezumuišchas (Merguth) pagasta-teeša usajina wihus tohs, kam tahdas taisnas parahdu-prasichanas no melaika Wezumuišchas Strige-Kalna-mahju jainneeta Andrei Semihst buhtu, tahs wehlatais lihds 18. Mai f. g., tā islehgshanas terminā, pee schihs teefas usdohu un peerahdihst. Tapat teek uelaita parahdneeki usajinatu, sawus parahdus lihds augichā noliktam terminam schi usdohu un nomafahst, jo wehlal parahdu-prasitaji tiks atraiditi un parahdu-slehpaji ar diwfabriku maksu strahperi.

Wezumuišchas (Merguth) pag.-teef, 18. Merz 1878. (Nr. 163.) Preekschshd.: Zahn Pilsche.
(S. W.) Pag. strihw.: Wurewski. 3

Labi dibgstofshas

ahbolina,

tā ari

timoteja-fehklas

pahrdohd par wislehtafajeem zeneem

Viccops un beedris,

Jelgawā, leelajā eelā, pretim Latweeschu bajnizai. 3

No Durbes pilsehta polzejas teef zaur scho fludnachts, ka swebtu dehl schi pilsehta pawafara

pretschu-, lohpu- un firgu-tirgus

tiks 3. un 4. April sch. g. noturehts. 1

Durbē, 6. Merz 1878.

(Nr. 23.) Pilsehtas preekschneeks: J. Engel.

3. April sch. g. tiks jaunbuhwejana Abguldes-Pottates pagastu skohlas-nama lohpu-eehlahschana un mahleschanas darhs masafshichana pee Abguldes pagasta waldibas, Urhju mahjas, isbohts. Sohlitajeem wajag simts rubtu f. jaloga eemafahst un war wihus zitas nolihstamus katrā darba-deenā pee Abguldes pagasta-waldibas, Urhju mahjas, dabuht eefahst. Aprehkinata darba-maksa (anischlafs) ir us 400 rubl. f. nolihst. 1

Abguldes Urhju mahjas, 3. Merz 1878.

(Nr. 61.) Pagasta wezatais: N. Jansohn.
(S. W.) Strihweris: G. Rapp.

No Strundes pagasta-teešas teef wih tee, kam tahdas taisnas parahdu-prasichanas pee nomiruschja Strundas Bahlmu jainneeta Krista Kinstlera atshahths manihbas buhtu un kas tam parahdā pasikuschji, zaur scho usajinatu, sawus parahdu-prasichanas un maksachanas lihds 25. April 1878. g., kusch par weenigo un islehgshanas terminu nolihst, scheit peemeldeht, ar to peefohdinashanu, ka sebat neweenu wairs neklauhshs, bet, kur wajadshgs, muhschiga kluzueeschana un likumiga strahpe tiks uslikta. 1

Strundas teefas-nama, 7. Merz 1878.

(Nr. 151.) Par teef, preekschshd.: A. Buhmert.

(S. W.) Strihw. G. Wecker.

! Uhtrupe!

Bimdeen, 3. un ohtdeen, 4. April sch. g., tiks Satabs-muichas Kalatichu-mahjas sirgi, aitas, zuhstas un wihadas jainneezibas-leetas, tā: lohpi, ragus, rati, diel-eezechas u. t. j. pr. wairafshlitajeem pahrdohstas. 1

Satabs-m. Kalatichu mahjas, 11. Merz 1878.

Wahju-ihpaschneeks: Zahnis Struhwe.

! Uhtrupe!

18. un 19. April sch. g. tiks Gletjas Starpu-krohgu wairafshlitichana pahrdohsti sirgi, gohwis, aitas, zuhstas, rati, ragus, arkt, ezechas, braungamee- un firgu-rihti, tā ari galbi, keshsti, itapji un wehl daschadas zitas jainneezibas- un itabas-leetas. 3

19. April 1878. g. un pafalnahlamās deenās tiks Lestenes mas-muichā Jaunlestene uhtrupe notureta, tur wairafshlitajeem pret kaidru maksu tiks pahrdohiti: daschadi

rati, kamanas, ragus, semkohpibas-leetas, sirgi, aitas, kastes preeksch milteem re., skapji, gultas, daschadas wirtschafstes-leetas, behrsa-plankas, 1 kullama maschine preeksch 4 firgeem, ap-teshti leetas-kohti

un daschas zitas leetas. 2

Maschinists un schloferis, ar labahm leezibas-sibmehtu, mekle weetu. Klahtakas sinas dabu-nanas pee skapermana T. H. Weismann, Jelgawā, leelajā eelā Nr. 17, barona Derschana namā.

Labi dibgstofshas

ahboltina-

tā ari

timoteja-fehklas

pahrdohd pee

J. A. Kleina,

Jelgawā, katolu-eelas stuhri, apafsch kolonodeem

Basnizas un skohlas sinas.

Weens kungs, weena kristiba, weena tigiba.

Mahitajs: Sinas. Ludwig Friedrich Julius Köhler. Par Latw. bibeles emendazijas darbu u. c. Preefš Bēlgawas Latw. kurlmešmo skohlas. Misiones tapa.

Sinas.

Wirspahwaldiba par eewainotu un slimu kara-wihru kohpschanas beedribu ir eekschleetu ministra kungam to luhg-schanu preefšā likusi, ka beedribas eemefchanas preefš tahm leelahm wajjadfibahm buhtu wisadi pawairojamas un, eeweh-rojoht, ka Kreewu armija atrohdahs ari daudi Luteru-tijigi, buhtu ari wisās ewang.-luteru basnizas preefš eewainoteem un flimeem kara-wihreem mihlestibas dahwanas ihpafchās lahditēs (baltās ar farlanu krustu un sawu wirsrakstu) jalafa; schihs lahditēs lai eegahdatu no pirmajahm dahwanahm un diwi reis par gadu tahs eekrahtas dahwanas lai eesuhstitu konsistorijai, kas tahs tahlaf nosuhthihs farlana krusta pahrwaldibai. Minister kungs ar to weenis prahtis buhdams ir zaur generalkonsistoriju lizis wisahm konsistorijahm scho leetu deht ispidifchanas usdoht. Tā tad konsistorijas ir wifecem basnizas preefšneekem un mahzitajeem pawehlejufchas par to gahdaht, ka tahdas dahwanu lahditēs ar „farlano krustu“ katrā basnizā pee-eimamā weetā tohp isliktas un draudsei ta leeta pee firds likta un tahs eekrahtas dahwanas konsistorijai eesuhtitas.

No **Brambergu** pagasta. Laitrakstōs teef gandrihs no wisahm pusehm sinohts par skohlu buhwehm un par usbuhwetahm skohlahm. Janoschello tilai, ka no scheijenes neko no tahdahm leetahm newar sinoht, jebfchu mums gan ir wairaf kā septindešmit faimneeki kohpā (Brambergneeki, Falzgrawneeki un Raschmehrneeki), bet tomehr bes sawa skohlas- un teefas-nama. Kohki un almini jau preefš tšchetri gadi tapa sawesti preefš skohlas- un teefas-nama buhwēs, lai gan kohki buhs labi eepuwufchi bes pajumtes stahwedami, bet par to nefas, — kad kad kahdu reis taišihē, tad buhs mihlštaka zirschana un ehwele-fchana; jahgeti tapa tuhlin peh; sawefchanas. Wiswairaf ta ir pagasta weetneeku waina deht tahs netaišifchanas, jo wini schkirahs diwi datās, pirma dala grib, lai taifa us Falzgrawmuischas grunti, turpreti ohtra dala grib, lai taifa us Brambergu-muischas grunti, jo abju muischu gruntēs ir seme preefš skohlas buhwēs atmehrta, un par to starpu netaifa nekur. Tā jau tšchetri gadi pagahjufchi, kamehr weetneeku starpā nemeera gars walda skohlas buhwēs leetā, un tagad mehš skohlu un teefu noturam Falzgrawu-muischas sahlē; bet kā dšird, tagadejs kungs muischu esnoht pahrdewis un zits kungs buhs eenahkt; ja nu tās mums wairs negrib tur ruhmes doht, tad paleekam bes skohlas un teefas tureschanas us kahdu laizinu, kamehr atkal isdohdahs zitur kahdu laktinu sadabuht; kā rah-dahs, schogad ar jau mehš netaišifim, jo ar kohsteem un almi-

neem ween newar uštaišibt, zita materiala wehl lihds schim nau.

Kahdi Brambergneeki.

Widsemes landagē nospreedīs preefš Zgawuu pagasta-skohlotaju-seminara Tehrpata nopirkt Aleksandra-patwerfmes namu un us to ir atwehlejis isdoht 17 tuhst. rubli; tāpat preefš laufskohlu-wirsteefas ustura dohs jo prohjam tohs 15,100 rubl.; deht Kohufu-Tschornā jaunzelamas mahzitajamuischas stah farakstifchanā ar Widf. konsistoriju; Dschebenēs mahzitajam Keussler f. par wina lihdsfchinigo firdigu ruhpe-fchanohs skohlas-rewidenta amatā; no kura tās tagad isstahj, no Widsemes riterfchaftes pufes pateizibu isfajibt.

Alaschu draudsei 26. Februar bij ihsta preeka deenina, jo tanī tika jaunais Alaschu mahzitajs basnizā eewests. Kad 1872. g. ta breefmiga auka pahr Widsemi plohsijahs un tur it turu gar Alaschu basnizu garam aifgahja, daschu gadufimtu wezus mefchus falawfidama un isfwaididama, tad laufschu firdis fatrihzeja un waimanaja par to pohstu, ko schi behdu-deena atnefufi. Bet kur daudi breefmigaks bij tas pohsts, ko isgahjušchā gadu-fimteni kara-wehtras par Widsemes rohbeschahm un ari par scho paschu apgabalu atnefa! 1630. g. Alaschōs bij 2 basnizas bijufchas. 1700. gadā Alaschu mahzitajs tika us Peebalgu aifzainahts un kara-laitā no turenēs lihds ar seewu un behrneem us Balto-Kreewusemi aifwests. Wina amata pehznahkami ne-atrada Alaschōs wairs netahdu dšihwofli un dšihwoja Kohpaschas mahzitaja muischā. No 1703. gada Alaschu draudse tika peeweenota pee Kohpaschas. Senaka Alaschu mahzitaja-muischa bij netahlu no muischas, kur tagad magasinas stahw; weens almini stabs wehl nosihme fenako basnizplazi. 1758. gadā Alaschu basnizu aifzehla juhdsi tahlaf us Silzeemu, tāpat ari mahzitaju-muischu un skohlu un kapus; bet mahzitaja-muischas ehkas netika usbuhwetas. 1783. g. tika R. F. Walters par mahzitaju preefš wisahm 3 draudschm iswehlehts un 90 gadus 5 mahzitaji weens pakaf ohtra apkohpa kohpā schihs trihs pee 8000 dwehfeku flaitofchas draudses: Kohpaschu, Alaschu un Wangaschu. Tagahja, kamehr 1871. gadā nehma isdarifchanā to jau sen nodohmatu darbu, prohti, ka Alaschu draudsi atkal atschkir no Kohpaschas. Ministera atwehlefchana bij us to isdabuta un zaur nelaika Alaschu leeklunga G. von Blankenhagena ruhpihu un dewibu, tāpat zaur wisas draudses firdigu lihdspublinu, tika tās isdarihis, ka usbuhweja jaunū mahzitaja-muischu ar muhra ehlahm. Zufschu kalna leeklungs barons von Wolff kā basnizas preefšneeks us to teizamako wisus tohs darbus bij iswadijis un 1877. gada beigās Drabuschu leeklungs J. von Blankenhagen aizi-naja atschkirtajai jaunai draudsei par ganu un mahzitaju to kandidata kungu Karl Schlaw, kas nu 26. Februar tika basnizā un amatā eewests. Lai Deewš leef sawu swehtibu us

wina darbu schini draudse, lai wusch tur strahda Deewam par gohdu un muhsu ewang, lateru basnizai par labu!

Tehrpatas skohlu aprinkiohtra pusgada 1877. g. pabeidja gimnasiju gala-eksamu 100 jaunekst. Starp scheem jaunekseem, kas gimnasijas kursu bij pabeigusehi, atradahs 6, kas bij til 17 gadus wezi, 18 bij 18 g. wezi, 32 bij 19 g. u. t. pr.

Tehrpatas pirmais elementar-skohlotaju-seminars schini wafara swinehs sawus 50 gadu pastahwefchanas swehtkus. No schi seminara ir nahkuschu un nahk wisi tee spehki, kas muhsu Baltijas pilsehtu elementar-skohlās strahda.

Ludwig Friedrich Julius Köhler,

kol. af. riteris no Annas ordena 3. klases, Dr. eefsch filosofi-
jas un inspektors no Wisputes aprinka-skohlās; dsim.

27. Janw. 1817., mir. 10. Febr. 1878. g.

Lohra pulstiens sehri iwana,

Wisputneekseem sauz un teiz;

„Doktor Köhlers“ schorihht mira!

Dasch tam schehli palat sauz.

Sirma galwa duseht gahjse

Muhsha meera kambardis;

Sauku sehllu ta scheit sehjse

Lehnprahtiba — apdohmōs.

Dasch no wina fehklas graudeem

Sauki seed, dasch anglus nes; —

Dasch wehl plaukst — un buhs pehz gadeem

— Krahshnais lauks ka needru mesch!

Zeru, ka Wisputes aprinki ne weena pagasta nebuhs, kura ne-atradisees pa pahram, kas no augshā minetahs „firmahs galwas“ ir jautas mahzibas baudijuschu. Ta tad ari zeru, ka dascham buhs mihti, pahr scho us muhschigu dusu aishgahjuschu firmu galwu ari to masuminau — zil man ir eespehjams pasiroht — dsirdeht. Mans noluhls nau, schi gohdam minama aishgahjeja ihpashu „dsihwes-bildi“ mahleht; te til grihu ihsumā wina muhscha zela-gahjumu peemineht.

Ludwig F. J. Dr. Köhler bija ahrsemneeks — Ganowerechts — dsimis Schlesdepee Harza, 27. Jan. 1817. g. Wina tehws ari bij skohlotajs pee augstskohlahm; beidsoht pee Getingas uniwersitetes, kur wusch ari 1849. gada nomira. Ari L. F. J. Köhlers Getingas uniwersitete studeereja no 1837. lihds 1840. g. teologiju. Par weenu teizamu rakstu wusch tur eemantoja to gohda-wahrdu „filosofijas doktors“.

Pehz tam wusch atnahza us Kursemi un bij sche 4 gadi, no 1841.—1845. g. par aumeisteri. — 1. August 1846. g. wusch tika apstiprinahhts par Wisputes aprinka inspektori, kuru amatu wusch lihds 1876. gadam ustizigi un uszihtigi waldija un waldija, kamehr wahjibas deht no ta atkashpahs. Ar saweem skohleneem wusch ka apgahjajs, ka labs tehws ar saweem pascha behrneem apeetahs: wainigohs lehnprahtiba norahdams un pamahzidams, flinkus us mahzishanohs usjautrinadams, teem wina nahklamibu sapratiga wihse preekscha stahdidams, un ta wusch baudija ari sawu skohlehu behrnigu mihlestibu; daudsi, kas tagad jau sen augstos amatos stahw, wina wahrdu ar gohda-

schanu un zeenishanu peemin un wehl ilgi tas teem dahrga peemina paliks. —

Bes schi amata wusch ari wehl stahweja daschos zitos amatos, kuras tapat ar to leelako uszihtibu waldija. Wusch bij lihdsdinatajs un pahrwalditajs no I. Wisputes „mishchanas-kases“, agents pee diwi asekuranz-beedribahm pret uguni — St. Petersburger un Salamander — bij lihdsbeedris un rakstu-wedejs no scheijenes kohrtelu-komitejas u. w. z. 1846. g. wusch apprezehajs ar toreiseja Gramsdas mahzitaja Adolphi meitu Agnes. Wina lauliba bij swehtita ar 3 dehleem un 1 meitu. Wina muhscha wakara pehdejajs deenas nebij pee tahm faldalahm peeskaitamas; wina laulata draudse, kas gan wina pahrdshwoja, ap wina nebij; neweena mihta peederigu rohka nebij ap wina, sweeschahm rohlahm wajjadseja wina pehdiga stundina wina azis aisspeest.

Kautschu gan scho pehdeju laiku wusch ihpashu wahjibas deht it us gultu nebij, bet tomehr wina jau sen wairs us eelu neredsejahm, kamehr pehdigi 10. Februar, no rihta agri, wina pehdiga stundina peepeschu jau schlaku peenahja. 13. Febr. wusch tika ar leelu gohdu, no leela lauschu pulka, kuru starpā bij redjami leeli un mast, wezi un jauni, augstmani un semneeki, us muhschigu dusu pawadihts. Wisi scheijenes skohlneeki — tapat schidus — ka kristigu-skohlu — pawadija wina jahru, skohlās karogu preekscha nesdami. Meers wina pihschleem! C. Trautmann.

Par Latw. bibeles emendazijas darbu (1866—1877.)

(Turpinajums.)

1866. gada Wisdemes un Kursemes mahzitaju sinodehm tika preekscha zesti pahri prohwes-gabali no Bielenstein mahzitaja emendarechanas darbeem un abas sinodes us bibeleskomiteju preekscha lishchanu nospreeda, wisu to darbu nodohi Bielenstein mahzitaja rohkas; winam atwehleja sew darba-palihgus is Wisdemes un Kursemes mekletees un nemtees, kas winaam, kur wajjadfigs buhtu, ar sawu padohmu lai flahst stahw un kas ari il gadus sinodehm lai dohd sinu, ka ar scho darbu us preekschu eet. Par schahdeem ustizibas-wihreem un darba-palihgeem patureja tohs paschus, kas jau pee wiseem teem preekschdarbeem bij dalibu nehmuichi, tohs mahzitajus Döbner un Croon no Wisdemes un Wilpert un Rutkowski no Kursemes. Bibeles-beedribas tureja ari ar Bielenstein mahzitaju sawas norunas deht tahs atlihdsinaschanas par to, ka wusch wisu sawu spehku un laiku lai nu us scho darbu dohd un no sawas puses peesohlija maksahht pa 1000 rubl. us 2 gadi, lai wusch spehtu sew weenu palihgu pee mahzitaja amata jeb skohlotaju preeksch saweem behrneem nolohneht, ka wiss wina pascha spehks peederetu un tam bibeles-darbam. Us 2 gadi scho darbu pee eefahkuma notakseereja, bet darbu darohht atrada, ka wusch daudsi ilgaku laiku prasjahs; bij Jareds, ka weseļu 11 gadu wajjadseja, kamehr tika nobeigts. Tas bij rudeni 1866. gada, kur to emendazijas darbu nodewa Bielenstein mahzitaja rohkas. Redjestim nu turpmak, ka schis darbs pats tika isdarihhts.

Emendācijas darbs sneedzās no 19. November 1866. g. līdz 26. Jūli 1876. g.

Saprohtams, ka ta galwina, kas wisu scho darbu bij ugnehmusees, newareja wisus schohs gabus katru deenu pee emendācijas buht, jo ari tas mahzitaja-amats, tas presidenta amats pee Latw. dr. beedribas, pascha nama-dshwe prasijahs sawu laiku. Tas darbs pee wisahm bibeles grahmatahm nebij weenadi gruhts. No Matteus ewangeliuma wareja pa 8 lapas deena zauri iset un kad schis pirmais ewangeliums bij isrewideerehts, tad ar Markus un Lukas ew. gabja daudsgludenaki us preekschu. Turpreti no Bahwila grahmatahm nespehja wairak ka 4 līdz 4 1/2 lapas par deenu zauri isnemt, no Ebreju grahmatas tikai 2 1/2 l., wairak ari ne no Dahwida dseefmahm un praw. Gaja; pee Gjaba grahmatas pa 3 l., pee Mohsus grahmatahm un Salamana grahmatahm pa 3 1/2 līdz 3 3/4 lapas; zitās stahstu-grahmatās 5 līdz 9 lapas.

Pee schi pirma darba, ko Bielenstein mahzitajs weens pats bij isdarisjis, nahza nu klagt tahs rewisijas-konferenzes ar teem padohma=dewejeem, ko abejas mahzitaju sinodes bij iswehlejuschas. Pirmo konferenzi notureja Dezembera mehnesi 1868. g. Renewahrde, beidsamo Dohbeles Februari 1877. g. Schis konferenzes zaur zaurim nehmahs 2 nedelas laika. Ilgak ka līdz ohtras nedelas beigahm konferenzes lohzecki nespehja pee schi darba noschdeht, azis bij nokufuschas wahrdinu pehz wahrdina zauri nemohht. Konferenzu darbu bij ta nolikuschi, ka Bielensteins bij wisus tohs wahrdus un tahs weetinas fashmejis, kur winsch zitu dohmas gribeja dsirdeht un pats us sawu galwu ween nebij gribejis ko pahrgrohscht. Schis no B. fashmetas jautaschanas ween pildija 138 lapas. Neisfaktamas jautaschanas atkal radahs un tika pahrrunatas, kad emendeereto rakstu nehmahs korpā zaurilasihht un falihdsinahht ar gruntsrakstu un agrakajeem pahrzehlumeem. Konferenzu lohzecku preekschā guleja us galda: Fischer Latw. bibeles isdewums no 1739. g.; Ebreiska bibele un Greeku gruntsraksts (no Jaunahs Deribas Codex Sinaiticus), labakee bibeles pahrzehlumi wahzu waloda no de Wette, Waiz un labakee bibeles komentari, kahdi muhsu ew. lut. basniza ir. Ar scho rakstu palihdsibu Jauna testamente un Dahwida dseefmas ir 3 reisas zauri nemtas. Pehz tahm diwi pirmajahm rewisjahm tika ta no Anglu bibelu-beedribas Frankfurts pilsehta 1873. gada apgahdata Jauna testamente drukata. Treischa rewisija wihleja un poleereja wehkreis pee schi nodrukata raksta, kamehr dabuja gatawu to, kahds nu stereotip-isdewumā 1877. g. isnahzis. Leela puse no Bezahs Deribas grahmatahm ir pilnigas konferenzes zauri nemta; daschas grahmatas no B. ar kahdeem 2 waj 3 konferenzes lohzeckem. Pee tahm grahmatahm no Josua līdz Laika-grahmatahm nehma Wilpert un Ruffowski mahzitaji dalibu; pee apokrifu grahmatahm Neuland mahzitajs. No Kursemes amata-brahleem tee abi (Wilpert un Ruffowski) emendācijas darbu līdz pat galam ispawadija. No Wisemes amata-brahleem pehz Groon un Döbner mahz. peestahja klagt Gaujenes mahz. Heerwagen un Unurgas mahz. Auring. No 1870. gada nehma dalibu J. Neuland, tagadejais Pehterupes mahzitajs. No Rihgas mahzitajeem nahza pee rewisijas konferenzem tagadejais superdenta F. J. R. Müller un wina

weeta beidsamaja laika Rihgas Jahna draudses mahzitajs T. Beyrich.

Komisione ir pawisam 27 konferenzes noturejusi. (Zehswainē, Gaujenē, Pehterupē, Dschulste il pa 1, Renewahrde un Rihgā pa 2 un Dohbeles wahzu mahzitaja-muischā 19 konferenzes. Pawisam komisione bij 45 1/2 nedelas korpā, t. i. gandrihs weselu gadu. Pee ta pirma emendācijas darba un ta rewisijas darba nahza nu wehl klagt drukas korektura 1873—1874 pee Anglu isdewuma no Jaun-Deribas un 1874—1877 pee stereotip-isdewuma, kas nehmahs 3 gabus laika. Bielenstein mahzitajs pats bij pee ta emendācijas darba sehdejis 335 deenas, pee rewisijas 273 d. un pee korekturas 87 d., t. i. pee 2 1/2 gadi weenigi pee schi darba ween. Kad nu eewehro, ka pa wiseem teem darba gadeem Bielenstein mahzitajam bes saweem mahzitaja amata-darbeem nahza wehl daschadi darba gabali klagt, kas katrs sawu laiku prasijahs un nehmahs, ka katkisma emendacija, pahrzelschanas no daschadeem waldibas likumeem, rakstu darbi par Latwijas sinatni raksti un preekschā likumi gan mahzitaju konferenzem, gan zitahm sinatnibas fabeedribahm u. t. pr., tad sapratihš, ka pee schi darba, ko eefahlumā us 3 gadi apswehra, aistezeja pilni 11 gadi, un ka ihpascha Deewa dahwana tas ir ja-uslukko, ka mums bij tahda galwina dohta, kas wisu to warenu darbanaustu wareja panest un zaur sawu nepeekusibu un leclu weizibu scho darbu wehl tik ihšā laika iswest.

(Ar preekschu wehl.)

Brecksch Jelgawas Latw. kurlmehmo skohlas eemakfati:

No Jelg. latw. lauku dr. 6 rubl. 33 1/2 kap.; no Egiptes dr. un no Swenson mahz. 3 rub. ; no Dohbeles latw. dr. 5 rub. 45 kap.; no Wispites latw. dr. 8 rub. 35 kap.; no Stendes-Spahres dr. 22 rub.; no Sefawas dr. 130 rub.; no Sabiles dr. 13 rub.; no Rurmischas dr. 2 rub.; no zeemahthem: Rane 1 rubl., Meg 1 rubl., v. Fock 1 rubl., Wokampff 3 r.; no B. l. 25 kap.; no Dietrich meschfunga 9 rub.; 3. Dhsolm. Klijehnu saim., no wina puischa Mahrtina Trei 3 rubl.; zaur Jelg. magistratu no stribdes ilihdsinaschanas starp Kal. un Ad. 2 rubl. — pawisam: 210 rubl. 38 1/2 kap.;

no Birschu-muischas dr. . . . . 16 r. 70 l.

no Jelgawas Wahzu Triad. basa. upura dahw. 2 „ „

pawisam 18 r. 70 l.

Jelgawā, 20. Merz 1878.

Mahz. R. Schulz,

kurl. skohl. direktors no Kurs pus.

Jelgawas latw. pilsehta draudse:

no 12. līdz 25. Merz.

1) Dsimuschi: Johann Theodor Peterjohn; Johann Peter Wanags; Eduard Wilhelm Briedt; Jahnis Bogt; Rudolf Tobijahn; Fritz Eduard Jaunjohn; Carl Theodor Mickmann; Carl Rasmann; August Carl Braun; weens nedshwos puishis; Emma Claudine Antonie Wasse; Elfette Annete Gotthard; Catharina Lina Feldmann; Wilhelmine Elisabeth Wagner; Annette Pauline Selma Santa; Emma Auguste Wilhelmine Ohdin.

2) Wfaukti: atr. Peter Neuland ar Tribni Brachmann; bohtspuiss Dahw Freiberg ar Greetu Draku; Zimermana selis Johann Seeberg jeb Juhra ar Dittlie Thomas.

3) Miruschi: atr. Dahre Liebert 55 g. w.; puiss Julius Bergmann 20 g. w.; Jahnis Gotthard 14 mehn.; Jakob Meinert 5 mehn. w.; srahdn. Gedus Grants 44 g. w.; srahdn. Kaspar Tambur 70 g. w.; salb. atr. Marie Schigle 68 g. w.; atr. Lihba Rihn 80 g. w.; astaw. salb. Jakob Subat 65 g. w.; Mahrtina Ustur 8 mehn. w.

R. S-3.

M i s i o n e s l a p a.

XIII. Sarkan-ahdi jeb Indianeeschi Seemet-Amerikâ.

Esaj. 18. 2. *Cita, juhs tschaklee wehstneschi, pee tahs tautas, kas ir leelu slaitu augumu, pee tahs tautas, kas ir bijajama tahlu winâ pufê, pee tahs tautas, kas ir waldineeze un famineja, kam upes to semi dala.*

Schohs promeescha-wahrdus lasoht, kas ne-atgahdatu to tautu, pee kuras tem, mihtais lastajs, schai lapinâ gribu pawadiht, winu pufi juhras, tai semê, ko leelas upes dala, pee tautas, kas fenaf bij waldineeze un famineja, bet muhsu deenâs driht apmirufi. Seemet-Amerikâ 300 gadus atpakal bij beefa mescha milsu-kohkeem apklahta, tai starpâ gar upmalahm besgaligas lankas ar sahli wihra garunâ. Tê dshwoja weena pati tauta, ko sauz pehz winu wara-sarkaneem waigeem par Sarkan-ahdeem, jeb par Indianeescheem, tapehz ka Amerikas atklahjeji schkita Indias dalu atklahjufchi. Wini ir leela slaita auguma, smalkeem waigeem, lunkaineem lohzekeem, tschakli pee skreeschanas un jahschanas; medischana un swejofschana winu weenigais amats, mescha-swehrus: weherschus, lah-tsches, sregus kert winu preeks, mesch winu paradise. Wini ir pagani, bet wehl ko sina no Deewa, ta debes un semes raditaja un zilweku sohditaja, ko sauz „leelo garu“. Bet zilwekus radijis winsch tohs astahjis nebehdadams par winu ustureschanu un waldischanu; turpretim leels pulks masako deeweklu par teem zilwekem walda un labprahht teem dara laumu, tee, gari buhdami, spehj wisadu radijumu meesâs ee-eet; tapehz, kad kahdu swehru jeb putnu faler jeb noschauj, nesina, waj kahdu no teem deewekleem ne-apkaltinajufchi, un tee kaudis ir, kâ Deewa wahrdi faka, zaur nahwes-bailehm zauru muhschu kalposchanai padohti. Bilschu jeb elka-deewu namu teem nau, bet ar breefmigu kalposchanu tee rauga tohs garus falihsinat, pee paschu meesahm sewim wahtes fisdami, jeb zitu zilweku asinis isleedami. Saprohti, tee ir nahagu pagani, neneku nesinadami no ta debesu tehwa nedf no wina dehla, ta pestitaja Jesus Kristus, un tomehr pee wineem atrehn dauds labus tikumus: muhscham nedfiredi winus smeijamees par Deewu un tizibas leetahm; to leelo garu gohdadami tee aridsan gohdâ un zeenâ tura sawus wezalus, sawus wadonus un kauschu wezajohs, tuwaka mantu tee neaissteek, laulibas pahrkahpschana, mauziba un neschkistiba pee wineem netohp minetas; dasch kahdam kristitam pret wineem buhtu japaleek kaunâ. Bet tamdehl nedohma, mihtais lastajs, ka tee nebuhtu grehzineeki, turpretim aridsan pee wineem, kâ pee wiseem paganeem, tam wellam ir leela wara: pirmâ kahrtâ teem prahts nesahs us atreebshanohs; kad kahds winus apkaltinajis, tad tee paleek par plehsigeem swehreem un nepaleek ar meeru, kamehr nau atreebuschees lihds asnihm; atreebshanas deht ziti sawâ starpâ karo, kamehr weenu jeb ohtru gluschi ispohtitu. Ohtrâ kahrtâ tee padewuschees kuhtribai; ja teem nau kari jeb jaktes, tad tee bes darba gut mahjâs, ehd un dser, kamehr wisf padohms istehrehts un

teem jazeesch truhkums un bads. Zaur teem nebeidsameem kareem un zaur to nesahhibu Indianeeschi sew paschus nomaita, un ko paschi nespehjuschi padariht, to kristiti Eiropeeschir peepildijufchi: no teem 14 miljoneem, kas preeksch 300 gadeem Seemet-Amerikâ eedshwoja, tagad nau atkluschees wairaf ne kâ 2 miljoni un ja tapat ees us preekschu, tad pehz 50—100 gadeem Indianeeschu tauta pehdigi buhs apmirufi. Das tâ notika: 300 gadus atpakal tē atnahza pirmee Eiropeeschir, wiswairaf no Englantes, kas tizibas-leetâs wajati tē apmetahs un meerigi dshwodami un grubti strahdadami sawu maisi pelnija; bet winu pehdâs eestahjâhs ziti nemeerigi kaudis, kas bij atnahkufchi gribedami bagati tapt. Indianeeschi tohs cenahzejus laipnigi usnehma, teem noschoudija tahs flapjas drehbes, zehla teem ehdeenu un dshreenu preekschâ, dewa teem siwes. Bet tahdu laipnibu tee wineem atmaksaja ar laumu, wineem atwildami to mantu, winu preekschâ dshwodami neschkistiba, negausiba un netaisniba; to kristitu deht Deewa wahrdus tapa saimohts pee teem paganeem. Tee cenahzeji Indianeescheem ari eeweda brandwihnu; par dahrgahm swehru-ahdahm, ko tee meschâs zaur medischanu eemantofufchi, tee wineem dewa brandwihnu; eesahkumâ to brandwihnu, ko nosauza par „uguns-uhdeni,“ negribeja baudiht, bet ar laiku eeraduschees newareja wairs atrautees: wihri, seewas, behrni, weselas ziltis zaur brandwihnu samaitajahs; par brandwihnu tee nu isdewa wisu, kas teem bij: sawas ahdas, sawas semes. Bet tee sweschineeki tahlaki un tahlaki isplatijahs, un kad tee negribeja wineem ar labu sawas semes atdoht, kad tee sweschineeki wineem gahlahs wirfû ar waru, tohs kaudami. Indianeescheem bij jamuhl no rihta juhrmalahm wairaf us wakareem. Tagad tahs leelas tautas atkluschas druskas wehl rohnahs iskaltitas Seemet-Amerikas wakara-pufê pret kluso juhru. Wiau fenafâs dshwofkâs tagad walda Seemet-Amerikas brijwalstis un wairaf pret seemeleem Angleschi.

Gribi nu nahkofschâ lapâ klausitees, mihtais misiones draugs, kâ schai leelai tautai, kas bija waldineeze un famineja un nu zaur kristito wiltibu un mantas-kahribu no sawahm semehm issumta, apkanta un isdeldeta us nahwi, tschaklee wehstneschi, no Kristus mihslestibas dshiti, to preezas-mahzibu fludinajufchi, winu fataisidami us to nahwestundianu.

(Turymal wehl.)

Latw. Awischn apgahdatajâ: J. W. Sakranowicz.

No zenjures atwehlehts. Mihgâ, 27. Merz 1878.

Drutahs pee J. W. Steffenhagen un dehla.